

Äijäsolu

Pienryhmätoimintaa nuorille aikuisille miehille helluntaiseurakunnassa

Mikael Jutila

Opinnäytetyö, syksy 2013

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön

suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + kirkon nuoriso-

työnohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Jutila, Mikael. Äijäsolu. Pienryhmätoimintaa nuorille aikuisille miehille helluntaiseurakunnassa. Syksy 2013, 58s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja järjestää hengellistä pienryhmätoimintaa nuorille aikuisille miehille Uudellamaalla sijaitsevassa helluntaiseurakunnassa. Pienryhmäkokoontumisia oli ryhmällä kuusi ja ryhmätoiminta toteutettiin touko–kesäkuun 2013 aikana. Ryhmätoiminnan päätavoitteita olivat ryhmän keskinäisen yhteyden ja yhteisöllisyyden vahvistuminen sekä ryhmän nuorten aikuisten miesten kristillisen identiteetin ja mieheyden rakentuminen. Lisäksi ryhmätoiminnan tavoitteena oli tukea ryhmän jäsenten yhteyttä paikalliseen helluntaiseurakuntaan ja maailmanlaajuiseen Kristuksen seurakuntaan.

Toissijaisena opinnäytetyön tarkoituksena oli nuorten aikuisten miesten pienryhmä-toimintamallin kehittäminen paikallisen helluntaiseurakunnan käyttöön ja tehdä aloitetun pienryhmän toiminnan jatkamisesta kehittämis ehdotuksia. Opinnäytetyön pääpaino oli kuitenkin toiminnallisuudessa, ja opinnäytetyö eteni hankkeen muodossa.

Pienryhmän kokoontumiskerrat koostuivat erilaisista teemoista. Teemoja käsiteltiin Raamatun ja omien kokemusten pohjalta. Teemoina olivat Mies ja uskon yhteys, Mies ja elämä auktoriteettien alla, Mies, seksi ja sukupuolielämä, Miehenä kasvu ja vastuu sekä Jumalan mielen mukainen mies. Ryhmäkerrat sisälsivät keskustelua, rukousta, hengellistä musiikkia ja toiminnallisia menetelmiä. Viimeisen teemallisen ryhmäkokoontumisen jälkeen järjestettiin vielä ryhmäkokoontuminen, jonka tarkoituksena olivat arviointi ja palautteenanto.

Nuorten aikuisten miesten pienryhmätoiminta Uudellamaalla sijaitsevassa helluntaiseurakunnassa koettiin tarkoituksenmukaiseksi ja tarpeelliseksi. Ryhmätoiminta toi säännöllisyyttä ja yhteisöllisyyttä nuorten aikuisten miesten hengellisen elämän harjoittamiseen. Ryhmätoiminnassa jokainen yksilö sai kokea osallisuutta, vertaistukea ja voimaantumista. Ryhmän jäsenten osallistuminen ryhmätoimintaan oli sitoutunutta ja aktiivista.

Käsitteet: ryhmätoiminta, pienryhmät, mieheys, nuoret aikuiset, helluntaiseurakunta

ABSTRACT

Jutila, Mikael

Äijäsolu. Small group activity for young adult men in Pentecostal church. 58p., 2 appendices. Language: Finnish. Järvenpää, Autumn 2013. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The purpose of this thesis was to plan and organize spiritual small group activity for young adult men in a Pentecostal church in a county in southern Finland. The six times of small group meetings were organized in between May and June 2013. The main aims of group activity were to strengthen group's reciprocal connection and sense of community and group participants' Christian identity and manhood. In addition, the aim of group activity was to endorse participants' connection to the local Pentecostal church and the universal church of Christ.

The secondary purpose of this thesis was to develop a model in young adult men's small group activity for the local Pentecostal church and make development suggestions for the started group for the future. The main thing in this thesis is although the functional share itself. This thesis is proceeding in a form of a project.

There were different themes we processed during the five separate times when the small group got together. The themes were discussed on the basis of experiences and the Bible. These five themes were The man and connection in faith, The man and life under authorities, The man, sex and sex life, Growing as a man and responsibility and A man after God's heart. The group activities included discussion, praying, spiritual music and different functional methods. The purpose of the sixth and final meeting was evaluation and to give feedback.

Small group activity for young adult men in the local Pentecostal church was experienced appropriate and necessary. For the group members, the group activity gave regularity and community for practicing spirituality. In the group activity, each individual was able to experience peer support, empowerment and being met and heard. The group members' participation for the group activity was committed and active.

Key words: group activity, small groups, manhood, young adults, Pentecostal church

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	6
2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT.....	7
2.1 Toteutus kehittämishankkeena.....	7
2.1 Kehittämishankkeen tarve ja tavoitteet	8
3 RYHMÄTOIMINTA JA SEURAKUNTIEN PIENRYHMÄTOIMINTA	10
3.1 Ryhmätoiminta	10
3.2 Pienryhmätoiminta evankelis-luterilaisessa kirkossa	11
3.3 Solutoiminta helluntaiseurakunnassa	12
3.4 Oivaltava coaching	14
3.5 Osallisuus.....	15
4 MIEHEYS JA MIESKUVA.....	16
4.1 Miehinen identiteetti ja mieheys.....	16
4.2 Mieskuva Raamatussa	17
4.3 Miehet – haaste seurakunnan toiminnalle	20
5 NUORET AIKUISET	21
5.1 Nuori aikuisuus.....	21
5.2 Nuori aikuisuus kehitysvaiheena	21
5.3 Nuoret aikuiset ja seurakunta	23
6 HELLUNTAILAISUUS.....	24
6.1 Helluntaiherätyksen taustaa	24
6.2 Helluntaiherätyksen tunnuspiirteitä	25
6.3 Nuorten aikuisten uskonnollisuus helluntaiseurakunnassa	26
6.4 Nuorten aikuisten toiminta helluntaiseurakunnassa	27

7 PIENRYHMÄTOIMINNAN VALMISTELU	28
7.1 Suunnittelu- ja arviointiprosessi	28
7.2 Toiminnan kohderyhmä	30
7.3 Toiminnan tavoitteet ja mahdolliset riskit	31
8 PIENRYHMÄTOIMINNAN TOTEUTUMINEN	33
8.1 Mies ja uskon yhteys	34
8.2 Mies ja elämä auktoriteettien alla	36
8.3 Mies, seksi ja sukupuolielämä	38
8.4 Miehenä kasvu ja vastuu	39
8.5 Jumalan mielen mukainen mies	41
9 PIENRYHMÄTOIMINNAN ARVIOINTI.....	42
9.1 Viimeinen ryhmäkoontuminen ja palautteenanto.....	42
9.2 Ryhmätoiminnan jäsenten arviointi	42
9.3 Ryhmätoiminnan oma arviointi	45
9.4 Toiminnan kehittämisehdotukset	46
10 JOHTOPÄÄTÖKSET	47
10.1 Prosessin pohdinta ja ammatillinen kasvu	47
10.2 Toiminnan sovellettavuus evankelis-luterilaisen kirkon työssä.....	49
LÄHTEET	51
LIITE 1. Lupakysely	56
LIITE 2. Palautelomake ryhmäläisille	57

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni lähtökohtana oli Uudellamaalla sijaitsevan helluntaiseurakunnan tarve nuorille aikuisille miehille kohdennetun pienryhmätoiminnan käynnistämisestä. Helluntaiseurakunta hyötyi opinnäytetyöstä tarvelähtöisen, tavoitteellisen ja pitkäjänteisen kehittämishankkeen muodossa. Nuorten aikuisten toiminta on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työn kehittämisessä ajankohtainen aihe, ja vuosituhannen vaihteessa heidän asemaansa kirkossa alettiin kiinnittää aiempaa enemmän huomiota (Halme, Mikkola, Niemelä & Petterson 2006, 6). Tutkimusten mukaan nuoret aikuiset ovat Suomessa muita ikäryhmiä vähemmän uskonnollisia (Niemelä 2006, 43) ja he ovat yleisin kirkosta eroava ikäryhmä (Halme ym. 2006, 6). Nuorten aikuisten toiminnan kehittäminen oli relevanttia.

Mieheyteen liittyvä tematiikka oli opinnäytetyöni prosessin alusta alkaen mukana ja kiinnosti pohtiessani työn aihetta ja kohderyhmää. Suomalaisessa yhteiskunnallisessa kontekstissa pohditaan mieheyden ja miehen roolin muutosta. Sanotaan, että miehellä menee huonosti, maskuliinisuus on menneisyyttä ja mies on kriisissä (Sauri 1998, 9–10). Länsimaissa myös miesten uskominen kristinuskon Jumalaan ja osallistuminen seurakunnan toimintaan on naisia harvinaisempaa (Kosunen 2006, 263). Jo edellä mainituista lähtökohdista johtuen nuorten aikuisten miesten toiminnan kehittäminen oli ajankohtaista ja tarpeellista. Näin hyväksi vastata haasteeseen ja pyrin omalla pienellä paikallani vahvistamaan kristillistä miehen identiteettiä ja mieheyttä opinnäytetyöni muodossa.

Pienryhmätoiminta oli lähtökohtaisesti mielestäni yksi kiinnostavimpia ja tarkoituksenmukaisimpia toiminnan toteutusmuotoja, erityisesti aikuistyössä ja nuorten aikuisten parissa. Opinnäytetyön toteuttaminen kehittämishankkeena ja sen toimintaosuus pienryhmätoimintana kiinnostivat prosessin alusta lähtien. Työn lähtökohtana olivat siis sekä työelämän tarpeet että omat mielenkiintoni kohteet.

Ammattikorkeakoulutasoisia opinnäytetöitä on toteutettu vain vähän Suomen helluntaiherätyksen piirissä. Työ siis tuo myös Diakonia-ammattikorkeakoulussa aiemmin vähän tarkastellun toimintaympäristön näkökulman. Opinnäytetyöstä on hyötyä nuorten aikuisten miesten toiminnan kehittämisessä myös kirkossa.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Toteutus kehittämishankkeena

Toteutin opintojakson Työyhteisöt ja kehittäminen -hankeharjoittelun helluntaiseurakunnassa Uudellamaalla keväällä 2013. Hankeharjoittelu kuului osaltaan opinnäytetyö-prosessiini. Opinnäytetyön toteutusmuoto oli kehittämishanke. Helluntaiseurakunta toimi kehittämishankkeen työelämän yhteistyötahona. Työelämänohjaajana toimi nuorisopastori, joka vastasi muun muassa seurakunnan lapsi- ja nuorisotyöstä sekä nuorten aikuisten toiminnasta.

Hankeharjoittelun alussa minun tarkoitukseni oli olla mukana kehittämässä seurakunnan nuorten toimintaa. Seurakunnassa oli aloitettu vuoden 2013 alussa uusi nuorisotyön toimintamuoto, jonka kohderyhmä oli 14-vuotiaat ja sitä vanhemmat nuoret. Seurakunnan nuoria aikuisia toimi vapaaehtoisina ohjaajina nuorten toiminnassa.

Pian huomasin tarjoutuneen mahdollisuuden toteuttaa kehittämishankkeeni nuorille aikuisille miehille kohdennettuna pienryhmätoimintana. Keskustelin työelämänohjaajani kanssa hankkeeni toimintamuodon ja kohderyhmän vaihtamisesta, ja olimme molemmat muutoksen kannalla. Pienryhmätoiminnan kohderyhmään kuuluivat myös jo nuorisotyössä mukana olevat nuoret aikuiset miehet.

Opinnäytetyöni tarkoitus oli kehittämishankkeena suunnitella, toteuttaa ja arvioida viiden–kuuden toteutuskerran pienryhmätoiminnan kokeiluprojekti. Toiminta oli kohdennettu nuorille aikuisille miehille ja toteutettiin helluntaiseurakunnassa Uudellamaalla. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli myös sen kirjallisen tuotoksen käytettävyys tulevaisuudessa nuorten aikuisten ja nuorten aikuisten miesten toiminnan järjestämisessä ja kehittämisessä, ensisijaisesti hankkeen työelämän yhteistyötahona toimivan helluntaiseurakunnan, mutta myös muiden helluntaiseurakuntien sekä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon käyttöön.

2.1 Kehittämishankkeen tarve ja tavoitteet

Vuoden 2013 alussa Uudellamaalla sijaitsevassa helluntaiseurakunnassa nähtiin tarve pienryhmätoiminnan kehittämiseksi yhtenä seurakunnan työmuotona. Pienryhmätoimintaa oli toteutettu jo aikaisemmin, mutta ajan myötä työmuoto oli hiipunut, vain muutaman pienryhmän jäädessä toimimaan. Työmuodon uudelleen käynnistämiseksi avautui mahdollisuus, kun muutama uusi seurakuntalainen lähti vapaaehtoisina mukaan toiminnan kehittämiseen. Kohdennetulle pienryhmätoiminnalle seurakunnan nuorten aikuisten parissa ilmeni kysyntää. Kuullessaan käynnistyvästä pienryhmätoiminnasta useat nuoret aikuiset tulivat muun muassa seurakunnan jumalanpalvelusten yhteydessä tiedustelemaan toiminnasta.

Pienryhmätoiminta kiinnittyi selkeämmäksi osaksi helluntaiseurakunnan toimintaa nuorisopastorin sekä muutaman uuden seurakuntalaisen toimesta, jolloin myös joitakin uusia pienryhmiä syntyi. Samalla nähtiin nouseva tarve kohdennetulle noin 20-vuotiaiden nuorten aikuisten miesten pienryhmätoiminnan järjestämiselle. Opinnäytetyöni vastasi kyseiseen tarpeeseen.

Kehitystarpeesta nouseva kysymys oli, miten seurakunta olisi sellainen paikka, joka kutsuu sisään nuoria aikuisia? Miten tämä sukupolvi saisi rohkeuden ja löytäisi paikkansa seurakunnassa? Työelämänohjaajani kanssa olimme sitä mieltä, ettei seurakunta tarjonnut tarpeeksi haastetta miehille. Ajattelimme, että pienryhmätoiminta voisi olla sellainen työkalu, jonka avulla osallistujat löytävät identiteettiään kristittyinä voimakkaammin. Pienryhmä olisi vuorovaikutuksen ja jakamisen paikka, joka voimaannuttaa tekemään muuta. (Jutila 2013.)

Toiminnan kehitystarpeena oli tarjota nuorisotyössä vapaaehtoisina toimiville nuorille aikuisille miehille vastapainoksi sellainen toimintamuoto, jossa he saavat enemmän itse vastaanottaa ja tulla ravituiksi – yhdessä kasvamisen ja levon paikka työn ja arjen keskellä. Kehitystarpeena oli myös tarjota matalan kynnyksen paikka sellaisille nuorille aikuisille miehille, jotka olivat aiemmin olleet mukana seurakunnan toiminnassa, mutta eivät enää löytäneet paikkaansa sen piiristä ja olivat jääneet pois. Pienryhmä oli tarkoitus pitää kutsuvana ja avoimena.

Opinnäytetyön kehittämishankkeen ensisijaisena tavoitteena oli suunnitella, toteuttaa ja arvioida viiden–kuuden toteutuskerran nuorten aikuisten miesten pienryhmätoiminnan kokeiluprojekti Uudellamaalla sijaitsevassa helluntaiseurakunnassa. Tavoitteena oli käynnistää seurakunnassa nuorten aikuisten miesten pienryhmän toiminta, ja tehdä aloitetun pienryhmän toiminnan jatkamiseksi kehittämisehdotuksia. Kehittämishankkeen toissijaisena tavoitteena oli nuorten aikuisten miesten pienryhmä-toimintamallin kehittäminen helluntaiseurakunnan käyttöön.

Oman ammatillisen kasvun suhteen tavoitteena opinnäytetyössä oli kehittää ryhmänohjaamisen valmiuksia, koska ajattelin siitä olevan hyötyä myös tulevaisuuden työssäni. Tavoitteena oli prosessin aikana soveltaa ja syventää aikaisempaa ammatillista osaamista ryhmän ohjaamiseen liittyen. Tavoitteena oli oppia uutta ryhmänohjaamisen menetelmistä ja hengellisen pienryhmätoiminnan sisällöistä.

3 RYHMÄTOIMINTA JA SEURAKUNTIEN PIENRYHMÄTOIMINTA

3.1 Ryhmätoiminta

Joukko ihmisiä muotoutuu ryhmäksi, kun sen jäsenillä on kutakuinkin yhteinen tavoite, jonkin verran keskinäistä vuorovaikutusta ja käsitys siitä, ketkä kuuluvat ryhmään. Kirjallisuudessa ryhmän tunnusmerkkeinä ovat sen tarkoitus, säännöt, rajat, koko, vuorovaikutus, roolit, työnjako ja johtajuus. Rajattu yhteinen tavoite, mahdollisuus tavoitteesta seuraavaan työnjakoon ja jäsenten tuttuus erottavat ryhmän verkostosta, yhteisöstä ja satunnaisesta ryhmästä. Ryhmässä roolit ja johtajuus syntyvät nopeasti vuorovaikutuksen kautta. (Kopakkala 2005, 36.)

Ryhmän on toimiakseen pyrittävä kiinteyteen ja tuloksellisuuteen. Ryhmän kaksoistavoite – asiatavoite ja tunnetavoite – ovat erottamaton kokonaisuus. Ryhmän toiminnan tarkoitus määrittelee perustehtävän eli asiatavoitteen. Perustehtävän suoriutuminen on kiinni tunnetavoitteen saavuttamisesta. Ryhmän heikko suoriutuminen johtuu usein siitä, ettei toimintakykyyn kiinnitetä riittävästi huomiota eikä kaksoistavoitetta ymmärretä. (Suomen Virtuaaliammattikorkeakoulu 2007.)

Ryhmät, jotka pystyvät selvittämään sisäiset tunneristiriitansa, suoriutuvat tehtävässään. Toisaalta taas ryhmän toiminta vinoutuu, jos ryhmänjäsenet keskittyvät keskinäisiin suhteisiinsa ja tunnekokemuksiinsa, unohtaen perustehtävänsä. Kaksoistavoitteen toteutumisesta on huolehdittava erikseen; se ei synny itsestään. Tasapainoa tuloksellisuuden ja toimintakyvyn välillä voi pitää yllä ryhmän ohjauksella. (Suomen Virtuaaliammattikorkeakoulu 2007.)

Ryhmään ei kukaan tule sattumalta – ihmisten odotusten ja ryhmän tarjonnan tulee kohdata. Yhteys, osallisuus, kuuluminen johonkin ja ystävien löytäminen ovat tärkeitä asioita jokaiselle ihmiselle. Ryhmän jäsenyys täyttää tämän keskeisen perustarpeen. (Väänänen 1998, 7.)

3.2 Pienryhmätoiminta evankelis-luterilaisessa kirkossa

Yhteisö ja yhteisöllisyys kuuluvat keskeisesti Jumalan valtakunnan toteutumiseen maailmassa. Yhteisö on aina enemmän kuin jäsentensä summa. Seurakunta on yhteisö. Sen tulisi antaa jokaiselle jäsenelleen mahdollisuus liittää omat lahjansa yhteen, jotta Jumalan valtakunnan todellisuus tulisi lähelle, lihaksi. Seurakunnat ovat nykypäivänä liian suuria yksikköjä, tarjotakseen yhteyden kokemisen ja läheisen jakamisen mahdollisuuden. Siitä johtuen tarvitaan pienempiä yksikköjä seurakuntien sisällä. Juuri tähän tarpeeseen vastaavat erilaiset solut ja pienryhmät. (Väänänen 1998, 7.)

Jeesus antoi oman elämänsä kautta esikuvan pienryhmätoiminnasta, sen tehtävästä ja merkityksestä, eläessään kahdentoista opetuslapsensa kanssa arkipäivää läheisessä yhteydessä. Seurakunnan pienryhmätoiminnassa on kyse Jeesuksen aloittaman työn jatkamisesta. Pienryhmän, kuten koko seurakunnan, tehtävänä on Jumalan valtakunnan edistäminen. Pienryhmä voi olla solu, joka varustaa ja kannustaa jäseniään arjen kristillisyyteen. (Kanerva 2006, 188.)

Seurakunnan jäsenellä on tarve löytää paikka, jossa kuunnellaan ja ymmärretään, jossa voi olla rakastettu ja arvostettu ja jossa voi tehdä jotain mielekästä. Paikka, joka vähentää ihmisyyteen kuuluvaa kärsimystä ja ahdistusta. (Väänänen 1998, 7.) Ihmisellä on tarve kokea yhteyttä ja keskustella elämän tärkeistä kysymyksistä toisten kanssa (Kanerva ym. 1989, 6).

Seurakunnan pienryhmätoiminta mahdollistaa tämän usein paremmin kuin muut seurakunnan toimintamuodot (Kanerva ym. 1989, 6). Pienryhmä, solu, piiri, kerho tai klubi – kuinka nimitetäänkin muutaman ihmisen tavoitteellista ja säännöllistä kokoontumista – on parhaimmillaan juuri se paikka, jossa jäsenten ja seurakunnan unelmat kohtaavat (Väänänen 1998, 7).

Seurakunnan pienryhmän tulee olla ulospäin suuntautunut, eikä se voi käpertyä vain sisäänpäin. Seurakunnan jokaisella jäsenellä on oma todistajan tehtävänsä tässä maailmassa. Sen, mitä ryhmässä opitaan, saadaan ja koetaan, tulee heijastua myös arkielämään. Jos seurakunnan pienryhmässä opitaan avoimesti ja

luontevasti puhumaan uskoon liittyvistä asioista, se edesauttaa niistä puhumista arjessa, työpaikalla ja kotona. Pienryhmä voi tukea jäseniään kasvamaan tähän. (Kanerva ym. 1989, 6.)

Seurakunnassa pienryhmätoiminta on osa aikuiskasvatusta. Aikuisten kanssa toimittaessa yhteinen suunnittelu sekä mahdollisuus vaikuttaa ryhmän työtapaan ja toimintaan ovat erityisen tärkeitä. Aikuisten työskentelytapoja ovat yhteistyö, asioista päättäminen yhdessä ja yhteinen keskustelu. Esimerkiksi ryhmän yhdessä hyväksymät tavoitteet toiminnalle on hyvä kirjata ylös. (Väänänen 1998, 9.)

3.3 Solutoiminta helluntaiseurakunnassa

Solutoiminnan lähtökohta perustuu Jeesuksen toimintaan maan päällä. Jeesus antoi toimintamallin opetuslapsien tekemisestä, kun hän valitsi kaksitoista olemaan kanssaan, valtuuttaakseen heidät ja lähettääkseen heidät evankelioimaan kansakunnat. Nämä kaksitoista opetuslasta olivat Jeesuksen solu. Hän rakensi heihin aidon suhteen ja osoitti heille rakkauttaan. Hän myös kutsui heitä ystävikseen ja valmisti heitä keskinäiseen yhteyteen. (Arasalo ym. 2010, 9.)

Solu on pienryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti solunjohtajan johdolla. Solunjohtaja on yleensä koulutettu ja valtuutettu pienryhmänsä ”paimeneksi” – tällöin hänen solunsa on seurakunnan solu. Solu on täynnä elämää; siellä syntyy läheisiä ja tärkeitä ihmissuhteita, jaetaan kuulumisia, rukoillaan yhdessä ja opitaan tärkeitä asioita Raamatusta. (Arasalo ym. 2010, 10.)

Solu on osallistumisen paikka siinä määrin kuin kukin haluaa. Siellä koetaan Jumalan läsnäoloa ja iloitaan voitoista. Solun tarkoitus on sama ja se johtaa samaan päämäärään kuin koko seurakunnankin. Solun jäsenet pitävät huolta toisistaan, voittavat yhdessä toisia Jeesukselle ja tukevat uusia uskovia. Ennen muuta solussa opitaan tuntemaan Jeesusta ja koetaan hänen läheisyyttään. (Arasalo ym. 2010, 10.) Solutoiminta on pienryhmätoimintaa, jonka päämääriä ovat muun muassa opetuslapseuttaminen, palveluun kasvattaminen ja oman

paikan löytäminen ”Kristuksen ruumiissa” eli seurakunnassa. Solu on keskinäisen yhteyden ja rakentumisen paikka. Yhtäältä se on levähtämisen ja rauhoittumisen paikka arjen suorittamisen ja kiireen keskellä, jonka toiminnassa osallistuminen ja oleminen perustuvat vapaaehtoisuuteen.

Solutoiminta pohjautuu seurakunnan kahteen perustehtävään, jotka ovat seurakuntatyön ytimessä. Ensimmäinen tehtävä on Jeesuksen antaman Lähetyskäsken mukainen maailman evankelioiminen, jossa todistamisen on oltava mahdollisimman tuloksekasta ja tavoitteena on ihmisten voittaminen Jeesukselle. (Theis, Kniesel & Brunner 2010, 35.)

Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti. (Matt. 28:18–20.)

Toisena tehtävänä seurakunnan on varmistettava, että kristityt rakentuvat ja kasvavat uskossa. Ei riitä, että ihmiset kääntyvät, vaan myös heistä on tultava työntekijöitä, jotka voidaan lähettää sadonkorjuuseen. (Tenetz (suom.) 2010, 35.)

Hän antoi seurakunnalle sekä apostolit että profeetat ja evankeliumin julistajat, sekä paimenet että opettajat, varustaakseen kaikki seurakunnan jäsenet palvelutyöhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen. (Ef. 4:11–12.)

Toiminnan ensisijaisena tarkoituksena on saavuttaa evankeliumilla ihmisiä, jotka ovat kaukana Jumalasta, johtaa heidät Jeesuksen luokse ja tehdä heistä Jeesuksen seuraajia. Solujen lukumäärän kasvaminen ei ole itsetarkoitus. Solutoiminnan painopisteenä on ihmisten kasvaminen ja keskinäinen yhteys. Ihmisten tavoittaminen, vahvistaminen, varustaminen ja valtuuttaminen ovat solutoiminnan prosessin ytimessä. (Theis ym. 2010, 36.)

3.4 Oivaltava coaching

Ryhmän ohjaajalla ”oivaltava coaching” voi toimia yhtenä johtamisen menetelmänä ja keskustelun ohjaamisen työvälineenä. Ryhmän ohjaajan yksi tehtävä on valmentaa ryhmän jäseniä kohti yhteistä päämäärää sekä ohjata heitä omaan ajatteluun, keskinäiseen vuorovaikutukseen ja uuden oppimiseen. Ryhmän ohjaamisessa on tärkeää nostaa esiin niitä voimavaroja ja osaamista, joita ryhmän jäsenillä itsellään jo on.

Ryhmän ohjaajan mielentilaa ryhmäkeskustelussa voi verrata coachin mielentilaan. Maria Carlsson ja Christina Forssell (2012, 75) kertovat coachin mielentilan kuvaavan sitä, miten hän suhtautuu konkreettisesti coachattaviin keskustelun aikana. Neljä olennaista coachin mielentilan osaa ovat yhteyden muodostaminen, kuunteleminen, uteliaisuus ja itsehillintä. (Carlsson & Forssell 2012, 75.)

Oikeanlainen coachin mielentila synnyttää hänen ja coachattavien välille syvemmän keskusteluyhteyden, joka kasvattaa luottamusta. Oikea mielentila auttaa coachia elintärkeän tiedon vastaanottamisessa coachattavilta, helpottaa esittämään oikeita kysymyksiä ja johtamaan keskustelua oivaltavaan suuntaan. (Carlsson & Forssell 2012, 76.) Oivaltavan coachingin tavoitteena on auttaa toisten ajatteluprosessia kohti oivalluksia eikä analysoida keskustelua niin, että voisi itse harjoittaa ongelmanratkaisua (Carlsson & Forssell 2012, 89).

Coachin tulee kuunnella coachattavia avoimen uteliaasti, luottaa heidän omiin voimavaroihinsa ja hillitä itsensä. Coachin tehtävä on saada kysymyksillä esille, mikä coachattavan oma kanta on ja millaisia omia ehdotuksia hänellä on, sen sijaan, että kertoisi omia mielipiteitään ja muutosehdotuksiaan. (Carlsson & Forssell 2012, 87.)

3.5 Osallisuus

Osallisuus on asia, jota on tutkittu monelta kannalta ja sitä esiintyy käsitteenä monissa virallisissa asiapapereissa. Tästä huolimatta sille ei ole kyetty laittamaan yleisesti hyväksyttyä ja tarkkaa määritelmää. Osallisuus voidaan kuvata jokaisen yksilön oikeutena omaan identiteettiin ja arvokkuuteen osana ryhmää, yhteisöä tai yhteiskuntaa. Osallisuus edellyttää yhteisössä vastuun ja vallan jakautumista sekä yksilön mahdollisuutta toimia, jolloin yhteisö ottaa hänen toimijuutensa vakavasti ja on valmis luottamaan häneen. Osallisuus pitää sisällään sekä kuulumista että vastuun kantamista, sekä oikeuksia että velvollisuuksia. (Kiilakoski 2007, 10–14.)

Osallisuus on vuorovaikutusta, tasa-arvoa, auttamista ja toisista välittämistä. Osallisuuteen liittyy se, että ihmisellä on itsellään kokemus kuulluksi tai nähdyksi tulemisesta. Osallisuus yhteisössä on sitä, että ihmisellä on mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten toimitaan ja miten toimintaa kehitetään. (Porkka 2009, 63.)

Ihmisellä on luontainen tarve kokea osallisuutta ja se on hyvän elämän perusedellytyksiä. Ihminen voi olla osaton tai osallinen esimerkiksi sosiaalisista suhteista, demokratiasta, työelämästä tai taloudesta. Osallisuuden kokemus syntyy vain osallistumisen kautta. Osallistuminen vaatii ihmisen omaa tahtoa ja motivaatiota. Osallisuuteen liittyy aina vaikuttamisen mahdollisuus. Se on tunne- ja kokemusperäinen asia, joka koskettaa ihmisen identiteettiä ja kokemusta omasta jäsenyydestä yhteisössään. (Harju 2005, 68–69.)

Osallistumisen kautta muodostuu identiteetti, jota voidaan kutsua toimijuudeksi. Toimijuus on ihmisen vastuullisuutta ja aloitteellisuutta sekä tahtoa aktiiviseen toimintaan, kokemiseen ja olemassaoloon. Toimijuuteen voidaan liittää osallisuuden kannalta ja lisäksi tärkeitä asioita, kuten vapaaehtoisuus, intentionaalisuus, aktiivisuus, vaikutus- ja valinnanmahdollisuus sekä kyky päättää itse toimintatavat. (Kumpulainen ym. 2010, 23.)

4 MIEHEYS JA MIESKUVA

4.1 Miehinen identiteetti ja mieheys

Jokaisen miehen sydämessä on kolme kiihkeätä halua: hän haluaa löytää taistelun, johon voi osallistua, seikkailun, jonka voi elää todeksi, ja prinsessan, jonka voi pelastaa (Eldredge 2003, 25–26).

Perinteinen miehen malli on: taistelija, suojelija ja hallitsija. Miehen sosiaaliseen sukupuoli-identiteettiin kuuluu toiminnallisuus. (Havaste 1998, 51.) Ihmisen identiteetin ja persoonallisuuden muodostumiseen vaikuttaa keskeisesti sukupuoli. Se perustuu siihen, että ihmisen sukupuoli määrää biologisen ja anatomisen mieheyden tai naiseuden. Myös ihmisen tehtävään ja asemaan yhteiskunnassa vaikuttaa sukupuoli suuressa määrin. Sukupuolen merkitystä yhteiskunnassa ei voida sivuuttaa. (Wager 1998, 81, 94.)

Sukupuoliroolitutkimuksen mukaan mieheys ja naiseus ymmärretään ihmisen ja yksilön ominaisuuksiksi ja piirteiksi, jotka vaikuttavat sukupuoliroolien oppimiseen (Wager 1998, 87). Miehisyyden ja naiseuden välillä on eroavaisuuksia. Se on kiistämätön tosiasia, jota ei ole hyväksi lähteä muuttamaan. Sovinistinen kukkoileminen on katoamassa, ja sen on syytäkin kadota. Mutta jos miehisyyteen liitetään pelkästään negatiivisia määritteitä, jotakin tärkeää katoaa. Pojat saattavat tuntea alemmuutta, olevansa pahoja tai kelvottomia. (Sinkkonen 1990.)

Miehiselle identiteetille merkittäviä ominaisuuksia ovat itsenäisyys ja riippumattomuus sekä kyky selvitä yksin (Havaste 1998, 44). Steven Naifeh ja Gregory White Smith sanovat, että nykyään miesten tietoisuus omista emotionaalisista tarpeistaan on lisääntynyt, mutta silti miehisyyteen yhdistetyt perusvaatimukset ovat muuttuneet vain vähän. Miehisyyden stereotyyppioita ovat voimakkuus, voitontahto ja haavoittumattomuus, joita on edelleen vaikea muuttaa emotionaalisiksi rehellisyydeksi ja avoimuudeksi. (Havaste 1998, 50.)

4.2 Mieskuva Raamatussa

Jumala loi miehisen sydämen ja asetti sellaisen jokaiseen mieheen. Jumala kutsuu miehiä elämään todeksi sen, millaiseksi Hän on heidät tarkoittanut. Raamatun mukaan Jumala loi miehet ja naiset Jumalan kuvaksi, miehinä ja naisina. (Eldredge 2003, 24–25.)

Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen, Jumalan kuvaksi hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi hän loi heidät (1. Moos. 1:27).

Miehen ainutlaatuisuus ei voi olla vain fyysistä, koska Jumalalla ei ole ruumista. Sukupuolen on siis oltava sielun tasolla oleva asia, syvällä olemuksessa, siinä mikä ihmisessä on ikuista. Jumala ei tehnyt sukupuoletonta ihmistä, vaan kaksi selvästi toisistaan poikkeavaa luomusta – miehen ja naisen. Voidaan sanoa, että on olemassa maskuliininen ja feminiininen sydän, jotka kumpikin omalla tavallaan kuvastavat tai heijastavat Jumalan sydäntä maailmassa. (Eldredge 2003, 25.)

Maailma tarvitsee miehiä olemaan miehiä ja osoittamaan olevansa miehiä, ei kuitenkaan maailman normeilla vaan Jumalan. Raamatullinen miehisuus on sydämen asia, ja se ilmenee ja kasvaa aikuisuuteen sitoutumisella ja kuuliaisuudella Jumalan sanaa kohtaan. Tosimiehet ovat suoraselkäisiä, rohkeita ja vahvoja Kristuksessa. He haluavat tehdä oikein ja seistä totuuden puolesta kaikkina aikoina ja kaikissa olosuhteissa. (Relevant Bible Teaching 2013.)

Raamatunkohtia liittyen miehen tehtävään:

Valvokaa, pysykää lujina uskossa, olkaa miehuulliset, olkaa väkevät. Kaikki, mitä teette, tapahtukoon rakkaudessa (1.Kor. 16:13–14, 33/38 -käännös).

Autuas se mies, joka ei vaella jumalattomain neuvossa eikä astu syntisten teitä eikä istu, kussa pilkkaajat istuvat, vaan rakastaa Herran lakia ja tutkistelee hänen lakiansa päivät ja yöt! Hän on niin kuin istutettu puu vesiojain tykönä, joka antaa hedelmänsä ajallaan ja jonka lehti ei lakastu; ja kaikki, mitä hän tekee, menestyy. (Ps. 1:1 – 3, 33/38 -käännös.)

Autuas se mies, joka kiusauksen kestää, sillä kun hänet on koeteltu, on hän saava elämän kruunun, jonka Herra on luvannut niille, jotka häntä rakastavat! (Jaak. 1:12, 33/38 -käännös).

Miehet, rakastakaa vaimoanne niin kuin Kristuskin rakasti seurakuntaa ja antoi henkensä sen puolesta (Ef. 5:25).

Samoin te, miehet, eläkää vaimonne kanssa ymmärtäväisesti, muistaen, että hän on heikompi osapuoli. Osoittakaa hänelle kunnioitusta, sillä hän on yhtä lailla armon ja elämän perillinen. Näin ei mikään tule esteeksi rukouksillenne. (1. Piet. 3:7.)

Raamatunkohdat kertovat miehelle annetusta tehtävästä elää rohkeasti uskossa valvoen, rakastaen Jumalaa ja tutkien hänen sanaansa. Mies on onnellinen, kun hänet on koeteltu ja hän on kestänyt kiusauksen, pysyen vahvana Herrassa. Kaiken mitä hän tekee, tulee tapahtua rakkaudessa, joka on hänen kutsuksensa. Miehen jolla on vaimo, tulee rakastaa häntä, niin kuin Jeesus rakasti seurakuntaa ja uhrasi itsensä sen puolesta. Miehen tulee ymmärtää ja kunnioittaa vaimoaan, tällöin myös miehen rukousyhteys Jumalaan pysyy avoimena.

Raamatun mukainen miehisuus:

Tosimies suojelee vaaran kohdatessa niitä, jotka ovat hänen huolehdittavinaan, jopa antaen henkensä heidän puolestaan (Joh. 15:13). Kun hän kosii naista tai on avioliitossa, hän kunnioittaa naista ja kohtelee ymmärtäväisesti, ollen ystävällinen, hellä ja suojeleva häntä kohtaan (1. Piet. 3:7). Hän johtaa rakkaudellisesti vaimoan, ottaen vastuun kodissa, kuitenkin kuunnellen vaimoan ja aina etsien hänen parastaan (Ef. 5:25, 28; Kol. 3:19). Hän tekee parhaansa ymmärtääkseen vaimoan, ollakseen hänelle ja häntä varten, mitä hän tarvitseekaan. Hän ei kohtele vaimoan alempiarvoisena, vaan tasavertaisena kumppaninaan ja iankaikkisen elämän perillisenä Jeesuksessa Kristuksessa. (1. Piet. 3:7.) Kun hän kasvattaa lapsia, hän kasvattaa heitä Jumalan sanaan, eikä lietso heitä vihaan (Ef. 6:4). (Relevant Bible Teaching 2013.)

Kun mies on työpaikalla, hän yrittää parhaansa ja tekee työnsä sydämestään (Kol. 3:23). Hän tekee parhaansa pitääkseen taloudellista huolta omaisistaan, ja varmistaa perheensä elatuksen, myös kuolemansa varalta (1. Tim. 5:8). Kun

mies on seurakunnassa, hän on halukas käyttämään lahjojaan palvellakseen muita. Kun mies on johtajana, hän on varma Kristuksessa pysyäkseen totuudessa ja tehdäkseen oikeita päätöksiä. Kun mies on kiusattuna, hän vastustaa paholaista ja seisoo lujana vastustaen lihaansa (Jaak. 4:7). (Relevant Bible Teaching 2013.)

Kohdatessaan tarpeessa olevia, hän on antelias ja armollinen heille (2. Kor. 9:7; Matt. 5:7). Kun muut pettävät hänet, hän on valmis antamaan anteeksi (Ef. 4:32) eikä kosta heille (Room. 12:9), sillä hän on lempeä ja helläsydäminen (Gal. 5:22–23). Hän opiskelee Jumalan sanaa (2. Tim. 2:15), ja opettaa sitä, kun hänellä on mahdollisuus (2. Tim. 2:2). Hän on mies, joka on omistautunut rukoukseen (1. Tess. 5:17), mies, joka rakastaa Jumalaa koko sydäimestään, sielustaan, ja voimallaan (Luuk. 10:27). (Relevant Bible Teaching 2013.)

John Eldredgen (2003, 154) mukaan miestä hävettää haavoittuneisuus, tyhjiys ja riippuvaisuus. Niin ei kuitenkaan tarvitsisi olla, sillä ennen syntiinlankeemusta ihmisen oli tarkoitus elää täydellisessä riippuvuussuhteessa Jumalaan. Jeesus vertaa tätä riippuvuussuhdetta puuhun ja sen oksiin (Joh. 15:5). Te olette oksat ja minä olen runko. Minulta te saatte elämän. Ilman minua te ette saa aikaan mitään. (Eldredge 2003, 154.)

Raamatussa Jeesus antaa miehen mallin. Hän oli rohkea mies, joka ei arkaillut ottaa yhteen ulkokultaisten kanssa. Hän viuhutti köysiruoskaa temppeleissä ja hallitsi tuulta ja merta. Silti hän oli riippuvainen Isästään, eikä tämä riippuvuussuhde hävittänyt häntä, päinvastoin. (Eldredge 2003, 155.) Jeesus Nasaretilainen – Jumalan Poika – oli Isän Jumalan mielen mukainen mies (Matt. 3:17). Jeesus ei myöskään kätkenyt tunteitaan, vaan hän oli emotionaalisesti rehellinen ja avoin (Luuk. 10:21; Joh. 2:15; Joh. 11:33; Mark. 14:34).

Daavid kuvaa suhdettaan Jumalaan seuraavasti:

Minä rakastan sinua, Herra, sinä olet minun voimani (Ps. 18:2).

Herra, älä ole niin kaukana! Anna minulle voimaa, riennä avuksi!
(Ps. 22:20).

Jumala, minun voimani, sinua minä odotan, sillä sinä olet turvani (Ps. 59:10).

Kuningas Daavid on toinen Raamatun esimerkki miehestä, jonka elämässä Jumalan voima oli keskeisellä sijalla. Daavid oli mies ja soturi sanojen varsinaisessa merkityksessä. Kuitenkin tuo tosimies tunnusti häpeilemättä olevansa Jumalasta täysin riippuvainen. (Eldredge 2003, 156.) Daavid oli Jumalan mielen mukainen mies (1. Sam. 13:14), koska hänen sydämensä miellytti Jumalaa (1. Sam. 16:7). Kuitenkin Daavid erehtyi ja teki syntiä, mutta sai nöyryyessään Jumalalta armon.

4.3 Miehet – haaste seurakunnan toiminnalle

Yleisesti ottaen nuoret aikuiset miehet vaikuttavat olevan hankalasti tavoitettava kohderyhmä seurakuntien toiminnassa. John Eldredge toteaa, että seurakunnissa pudistellaan päätä ja ihmetellään, miksi miehiä on niin vaikea saada mukaan toimintaan. Hänen mukaansa vastaus siihen on selvä: miehille ei ole annettu mahdollisuutta sydämensä luotaamiseen ja sisimmästä nousevaan elämäntapaan. (Eldredge 2003, 24.)

Teologian maisteri Emilia Kosusen mukaan nykytutkijat pitävät melkein itsensänselvyytenä sitä, että naiset ovat miehiä uskonnollisempia, erityisesti länsimaissa. Se on todettu lukuisissa tutkimuksissa Suomessa ja kansainvälisesti. Miehet osallistuvat hengellisiin tilaisuuksiin naisia passiivisemmin, ja miehiä useammat naiset uskovat kirkon opettamaan kolmiyhteiseen Jumalaan. (Kosunen 2006, 263.)

Seurakuntien jumalanpalvelustoiminta ei mielestäni ole itsessään riittävä toimintamuoto nuorten aikuisten miesten kohtaamiseen, aktivoimiseen, yhteyden rakentumiseen ja hengelliseen kasvuun liittyvissä asioissa. Jumalanpalvelusten rinnalle olisi enemmän kehitettävä vaihtoehtoisia seurakunnan toimintamuotoja, jotka vastaavat paremmin nuorten aikuisten miesten tarpeisiin ja edesauttavat kiinnostumista myös muuhun seurakuntaelämään.

5 NUORET AIKUISET

5.1 Nuori aikuisuus

Nuorisolaissa nuoriksi määritellään iältään alle 29-vuotiaat henkilöt. (Nuorisolaki 2006). Nuorena aikuisena pidetään valtionhallinnossa iältään 18–29-vuotiasta henkilöä. Nuori aikuisuus voi kuitenkin jatkua pidentyneen nuoruuden kulttuurisamme pitkälle yli 30-vuotiaaksi, joten nuoren aikuisuuden ikämäärittely on hyvin hankalaa. Nuorten aikuisten ikäryhmä on myös hyvin heterogeeninen, sisältäen kulttuureiltaan, arvoiltaan ja elämäntilanteiltaan hyvin erilaisia ryhmiä. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto i.a.)

Nuori aikuisuus voidaan nähdä myös elämänasenteena tai maailmankuvana. Tyypillisiä nuorta aikuisuutta kuvaavia piirteitä ovat itsenäistyminen, asettumattomuus ja oman identiteetin muodostumisen vaihe sekä toisaalta taas pienten lasten vanhemmuuden ja vakiintuneen elämän ”ruuhkavuosien” vaihe. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon näkökulmasta nuoriksi aikuisiksi luetaan ne henkilöt, joita seurakunnan nuorisotyö ei enää tavoita. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto i.a.)

5.2 Nuori aikuisuus kehitysvaiheena

Psykologi Tony Dunderfeltin (1999, 105) mukaan nuori aikuinen etsii omaa paikkaansa maailmassa sekä vastinetta omille sisäisille pyrkimyksilleen ja odotuksilleen elämästä. Nuoreen aikuisuuteen kuuluu persoonallisuuden uudelleen muokkaamista, opittujen asenteiden, arvojen ja toimintamallien kohtaamista ja oman minuuden etsintää. (Dunderfelt 1999, 105.)

Elämänkaaripsykologian näkökulmasta 20–40-vuotiaat elävät elämän jäsentymisen vaihetta. Sen tärkeitä kehitystehtäviä ovat ansiotyön aloittaminen, elämänkumppanin valinta, avioliitto-elämän opetteleminen, perheen perustaminen, lasten kasvattaminen, kodin hoitaminen, yhteisöllisen vastuun ottaminen sekä itselleen mieluisiin sosiaalisiin ryhmiin kuuluminen. (Dunderfelt 1999, 105.)

Kehitysvaiheet aikuisuudessa ovat suurelta osin yritystä seisoa omin jaloin, löytää todellinen oma itsensä maailman moninaisuudesta ja omasta sisäistetystä persoonallisuudesta. Tähän yhteyteen sopii hyvin aikuiskasvatuksen motto ”auttaa ihmistä kasvamaan omaksi itsekseen”, joka merkitsee ihmisen pyrkimystä löytää omat kykynsä ja tavoitteensa sekä yksilöllisyytensä. (Dunderfelt 1999, 114.)

Nuori aikuisuus liittyy Eriksonin teorian mukaan varhaisen aikuisuuden vaiheeseen, joka sijoittuu nuoruuden lopun ja keski-ikä alkamisen väliin. Varhaisaikuisuudessa itsetietoisuuteen tullut nuori aikuinen lähtee maailmaan etsimään omaa paikkaansa, tehtävänsä ja ihmissuhteitaan. Varhaisaikuisuuden kehitystehtävänä on läheisyys ja solidaarisuus sekä negatiivisena kehitystehtävänä eristäytyminen. Kehitystehtävän läpikäymisen myötä kehittyvä voima rakastaa sekä toisaalta sen vastakohtana poissulkeminen. Aito läheisyys on Eriksonin mukaan voimakas vahvistuksen tunne, joka syntyy nuoruuden jälkeen. Läheisyys voi olla rakkautta sekä vahvaa solidaarisuutta ja yhteenkuuluvuutta ihmisten, aatteiden ja ryhmien kesken. Vastapuoli tähän on eristäytyminen, joka tulee hyväksymättömyyden tunteesta. Jokainen tarvitsee välillä eristäytymistä suojelakseen itseään, mutta täysin hyväksymättä jätettynä ja eristettynä ihmisestä voi tulla vihamielinen. (Dunderfelt 1999, 246.)

Helsinkiläisiä nuoria aikuisia tutkittaessa, viimeisen parinkymmenen vuoden aikana 20–39-vuotiaiden ikäluokassa on noussut esiin ilmiö, jota on alettu kutsua ”aikuisuuden lykkäämiseksi” ja ”nuoruuden pitkittämiseksi”. Lykätyn aikuisuuden näkökulmasta – ennen maagisena aikuisuuden ikänä pidettyä – 30-vuoden ikää ei välttämättä nähdä enää taitekohtana, jolloin nuoruus päättyy ja aikuisuus alkaa. Opintojen pitkittyessä, työelämän vakiintuessa, perheiden perustamisen ja lasten hankkimisen lykkääntyessä myöhempään ikävaiheeseen, siirtyy myös vastuunottaminen muista kuin itsestä. (Mikkola 2006, 26–28.)

5.3 Nuoret aikuiset ja seurakunta

Tutkimusten mukaan nuoret aikuiset ovat Suomessa muita ikäryhmiä vähemmän uskonnollisia. Se ilmenee muita ikäryhmiä passiivisempänä osallistumisena uskonnollisiin tilaisuuksiin, rukoilemisena ja hengellisen kirjallisuuden lukemisena tai muuna yksityisenä uskon harjoittamisena. Myös uskominen perinteisiin kristillisiin uskomuksiin on muita ikäryhmiä vähäisempää nuorten aikuisten keskuudessa. (Niemelä 2006, 43.) Nuoret aikuiset olivat vuosituhaten vaihteessa yleisin kirkosta eroava ikäryhmä, joka loisti poissaolollaan seurakunnan toiminnasta (Halme, Mikkola, Niemelä & Petterson 2006, 6).

Nuorten aikuisten toimintaa on kehitettävä koko Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa. Nuorisotyön, aikuistyön ja muiden työalojen välisen yhteistyön rinnalla tarvitaan erillistä nuorten aikuisten toimintaa. Nuorten aikuisten kysymykset ja näkemykset on kuultava ja seurakuntien toimintaa on kehitettävä sen mukaan. Nuorille aikuisille tärkeitä elämänalueita ovat muun muassa omaan identiteettiin, yhteisöön ja vaikuttamiseen sekä parisuhteeseen ja perheeseen liittyvät asiat. (Halme 2006, 356.)

Kirkolliset toimitukset ovat yhä kirkon toiminnan yksi kivijaloista, ja niiden toteutukseen on kiinnitettävä huomiota. Seurakunnan toiminnassa kirkolliset toimitukset tulee nähdä vahvuuksina, joiden ympärille voi rakentaa paljon muuta yhteyttä seurakuntalaisiin. Kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. (Halme 2006, 355.)

6 HELLUNTAILAISUUS

6.1 Helluntaiherätyksen taustaa

Teologian professori Veli-Matti Kärkkäisen (2005, 302–303) mukaan helluntailaisuus ja karismaattiset liikkeet edustavat yhdessä yhtä kirkkohistorian nopeimmin kasvanutta liikettä. Katolisuuden jälkeen helluntailais-karismaattiset liikkeet edustavat toiseksi suurinta kirkkoperhettä maailmassa. 2000-luvun taitteessa helluntailais-karismaatikkoja arvioitiin olevan kokonaismäärältään 350 miljoonasta yli 500 miljoonaan. (Kärkkäinen 2005, 302–303.)

1900-luvun alussa Yhdysvalloissa syntyneen klassisen helluntailaisuuden – niin sanottujen varsinaisten helluntaiseurakuntien – piiriin arvioidaan kuuluvan noin 115 miljoonaa ihmistä yli kahdessa sadassa maassa. Perinteinen helluntailaisuus on suurin kristinuskon protestanttinen liike maailmassa. Suomen helluntaiherätys kuuluu klassisen helluntailaisuuden piiriin. (Kärkkäinen 2005, 302–303.)

Helluntaiherätys on saanut nimensä Raamatun helluntaipäivän tapahtumien pohjalta, kun uskovat tulivat täyteen Pyhää Henkeä ja alkoivat tämän vaikutuksesta puhua eri kielillä (Apt. 2:1–4). Samankaltaisia ilmiöitä on esiintynyt helluntain jälkeenkin kristillisen kirkon piirissä. Uskonpuhdistuksen aikana Saksassa anabaptistien joukossa ilmeni sairaiden parantumista, uskovien Pyhällä Hengellä täyttymistä ja kielilläpuhumista. Samalla tavoin karismaattisia liikkeitä ovat historiassa olleet muun muassa kveekariherätys ja Ranskan hugenotit. (Järvenpään Helluntaiseurakunta i.a.)

Helluntailaisuus ei alkanut teologisesta tai opillisesta erimielisyydestä, kuten monet muut kristilliset liikkeet, vaan dynaamisesta Pyhän Hengen kokemuksesta. Helluntailainen spiritualiteetti ja teologia ei silti ole Pyhä Henki -keskeistä. Helluntailaisuuden yksi yleinen nimitys maailmalla on Full Gospel Churches, joka merkitsee ”täyden evankeliumin” julistamista, viitaten helluntailaisuudessa keskeiseen ajatukseen Kristuksen viisikohtaisesta roolista. Jeesus Kristus pe-

lastaa, pyhittää, parantaa, täyttää Pyhällä Hengellä ja tulee pian noutamaan omansa. Jeesus Kristus on siis helluntailaisen teologian ja spiritualiteetin keskuksena. (Kärkkäinen 2005, 318.)

6.2 Helluntaiherätyksen tunnuspiirteitä

Helluntailaisuus perustaa oppinsa Raamattuun, jota pidetään Jumalan sanana sekä opin ainoana perustana. On olemassa yksi, iankaikkinen Jumala kolmessa persoonassa: Isä, Poika ja Pyhä Henki. Näiden suhteen helluntailaisuus on lähellä perinteisiä protestanttisia kirkkokuntia. Muiden vapaakirkollisten tapaan helluntailaisuus korostaa henkilökohtaista uskonratkaisua, parannusentekoa ja elämän muutosta. (Uskonnot Suomessa 2007; Netmission i.a.)

Suomen suurin helluntaiseurakunta on Saalem-seurakunta Helsingissä, jonka jäsenmäärä oli vuonna 2004 noin 3000 kasteella käynyttä jäsentä (Terho 2006, 279). Saalem-seurakunnan Internetsivuilla määritellään, että opillisesti seurakunta liittyy pääosin muun kristikunnan keskeisiin opintulkintoihin ja uskonpuhdistuksen johtaviin periaatteisiin. Saalem-seurakunta poikkeaa merkittävimmin esimerkiksi Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta siinä, että seurakunta nähdään uskovien yhteisönä, johon voivat liittyä vain henkilökohtaisesti uskonsa tunnustavat ja uskovina kastetut ihmiset. Seurakuntaelämässä ollaan, maailmanlaajuisen helluntaiherätyksen tavoin, avoimia Pyhän Hengen vaikuttamille karismaattisille ilmiöille, kuten sairaiden parantumiselle, profetian lahjalle ja kielilläpuhumiselle. (Saalem-seurakunta i.a.)

Kärkkäisen artikkelin (2005, 319) mukaan helluntailaisuuden merkittävin teologinen tunnuspiirre on Pyhän Hengen kaste, joka on uskoontulon jälkeen tapahtuva kokemus. Henkilö kokee Pyhän Hengen täyteyden, jonka hän saa todistustai muita palvelutehtäviä varten. Ensimmäisen henkikasteen jälkeen kristityn on tarkoitus kokea päivittäinen, tuore Hengen täyteys. Kielilläpuhuminen on suurimmalle osalle klassisista helluntailaisista ulkoisena merkinä Pyhän Hengen kasteesta, mutta monet helluntailaiset eivät ole olleet kuitenkaan valmiit tekemään asiasta varsinaista oppia. (Kärkkäinen 2005, 319.)

Kärkkäisen (2005, 314–315) mukaan helluntailais-karismaattisessa spiritualiteetissa ja jumalanpalveluselämässä keskeisiä asioita ovat muun muassa hengellisen kokemuksen keskeinen merkitys, spontaanius ja avoimuus Pyhän Hengen johdatukselle seurakuntaelämässä sekä Jumalan kohtaaminen spiritualiteetin keskeisenä tavoitteena. Hengellisyyttä leimaa myös ”tämänpuoleisen” ja ”tuonpuoleisen” dynamiikka. Helluntailais-karismaattisuus korostaa suuresti Raamatun auktoriteettia. Helluntailaiset arvostavat henkilökohtaisten – uskon ja elämään liittyvien – todistusten merkitystä, joita pidetään ”todisteina” Jumalan toiminnasta yhä tänä päivänä. (Kärkkäinen 2005, 314–315.)

6.3 Nuorten aikuisten uskonnollisuus helluntaiseurakunnassa

Toni Terho vertaili vuonna 2005 valmistuneessa ”Helluntailiikkeen spiritualiteetti”, pro gradu -tutkielmassaan Helsingin Kalliossa asuvien nuorten aikuisten ja Kalliossa toimivan Helsingin Saalem-seurakunnan tilaisuuksissa käyvien opillisiä näkemyksiä, spiritualiteettia ja osallistumista kristilliseen toimintaan (Terho 2006, 278). Tutkielman mukaan Saalem-seurakunta kokoaa tilaisuuksiinsa vahvasti kristinuskoon sitoutuneita ihmisiä. He sitoutuvat hyvin vahvasti kristilliseen oppiin iästä riippumatta. (Terho 2006, 283, 289.)

Kristillisyyteen sitoutuneisuus näkyy opillisten näkemysten lisäksi käytännön elämässä asenteiden ja henkilökohtaisen hengellisen elämän harjoittamisen tasolla, kuten raamatunlukuna ja rukoiluna. Tutkielmassa esiintyy huomattava ero verrattuna muihin kalliolaisiin nuoriin aikuisiin myös suhtautumisessa yhteisöllisyyteen, jonka merkitys on suuri helluntaiseurakunnassa. Saalem-seurakunnassa käyville kaikille kolmelle tutkitulle ikäryhmälle, 13–19-vuotiaat, 20–39-vuotiaat ja yli 39-vuotiaat, yhteisöllisyys osoittautui olevan hyvin tärkeää. (Terho 2006, 283–290.) Tutkimustulokset antavat osviittaa myös oman opinnäytetyöni toimintaympäristöstä sekä toiminnan kohderyhmästä, koska kehittämissankkeeni työelämän yhteistyötahona toimiva helluntaiseurakunta on olemukseltaan hyvin samankaltainen Helsingin Saalem-seurakunnan kanssa.

6.4 Nuorten aikuisten toiminta helluntaiseurakunnassa

Opinnäytetyöni työelämän yhteistyötahona toimivassa Uudellamaalla sijaitsevassa helluntaiseurakunnassa nuorisopastori johtaa lapsi- ja nuorisotyön tavoin nuorten aikuisten toimintaa. Seurakunnan nuorten aikuisten toimintaa on uudistettu ja kehitetty viimeisten vuosien aikana. Syksyllä 2012 seurakunnassa käynnistyi opetuslapseuskoulu, joka kesti puoli vuotta. Opetuslapseuskoulu oli suunnattu nuorille aikuisille. Keväällä 2013 opetuslapseuskoulu -ideaa sovellettiin 14-vuotiaille ja sitä vanhemmille nuorille. Syksyllä 2012 opetuslapseuskoulussa käyneet nuoret aikuiset toimivat itse ohjaajina uudessa aloitetussa nuorisotyön toimintamuodossa. Helluntaiseurakunnan nuoret aikuiset ovat itse varsin aktiivisia toimijoita seurakunnan lapsi- ja nuorisotyössä.

Niin kuin muissakin helluntaiseurakunnan toimintamuodoissa – työaloista vastaavia työntekijöitä lukuun ottamatta – myös nuorisotyössä toiminta perustuu pitkälti vapaaehtoistyöhön. Nuorisotyöstä vastaava pastori toimii tilanteesta riippuen joko työntekijänä tai työn mahdollistajana, ja nuorisotyössä mukana toimivien nuorten aikuisten roolin tarkoituksena on toimia työn subjekteina – suunnittelijoina ja toteuttajina. Nuorisopastorin rooli on johtaa toimintaa, olemalla siinä myös itse vahvasti läsnä sekä tukea nuoria aikuisia ohjaajan roolissaan.

7 PIENRYHMÄTOIMINNAN VALMISTELU

7.1 Suunnittelu- ja arviointiprosessi

Työyhteisöt ja kehittäminen -hankeharjoittelussa Uudellamaalla sijaitsevassa helluntaiseurakunnassa keväällä 2013 suunnittelin opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden; nuorten aikuisten miesten pienryhmätoiminnan kokeiluprojektin. Hankeharjoittelun aikana osallistuin helluntaiseurakunnan pienryhmätoimintaan ja perehdyin johtamisen menetelmiin ja ryhmän ohjaamiseen liittyvään kirjallisuuteen, kuten teoksiin Esimies ja coaching – Oivaltava coaching johtamisen työkaluna (Carlsson & Forssell 2012), Solunjohtajan käsikirja (Arasalo ym. 2010) ja Palveleva elämä (Theis ym. 2010.) Myös pienryhmätoimintaan osallistuessani pääsin perehtymään ryhmän ohjaamiseen. Toimin valmistelu- ja ohjaamisvastuussa kahdella miesten pienryhmän kokoontumiskerralla.

Hankeharjoittelun aikana valmistelin nuorten aikuisten miesten kokeiluprojektin pienryhmän toimintaa. Valmisteluun sisältyivät tiivis yhteys helluntaiseurakuntaan ja työelämän ohjaajaan sekä toimintaryhmän perustaminen. Valmistin Internetiin sosiaaliseen mediaan Äijäsolu -nimisen keskusteluryhmän, jonka kautta kutsuin toimintaan osallistujia. Äijäsolu kuvasti mielestäni hyvin alkavaa nuorten aikuisten miesten pienryhmätoimintaa. Kysyin myös toimintaan kutsuttujen mielipidettä nimestä, ja myös he pitivät siitä. Suunnittelin viiden toteutuskerran Äijäsolu -kokeiluprojektin yleisen teeman sekä aihealueet viidelle ryhmäkerralle. Lisäksi suunnittelin ryhmäkokoontumisen perusrakenteen, jonka valmistin Solunjohtajan käsikirjaa (Arasalo ym. 2010) avuksi käyttäen sekä hankeharjoittelussa pienryhmätoimintaan osallistumisesta saadun kokemuksen pohjalta.

Äijäsolun aihealueiden suunnitteluvaiheessa ja valinnassa oli pyrkimykseni ottaa huomioon ryhmään kutsuttujen nuorten aikuisten miesten omat ajatukset ja toiveet. Pidin toimintaan kutsuttuihin yhteyttä Internetin sosiaalisen median kautta sekä tavatessamme helluntaiseurakunnan nuorten toiminnassa, ja pyysin ehdotuksia kokoontumiskertojen aiheiksi ja toiminnan yleiseksi teemaksi. Ryhmään kutsutut luovuttivat kuitenkin minulle vastuun aiheiden valinnasta. Esitel-

lessäni ryhmätoiminnan yleiseksi teemaksi ”Nuori mies, elämä ja usko”, osallistujat hyväksyivät sen. Neuvoteltuani ensin työelämän ohjaajani kanssa, otin itse vastuun aiheiden valmistelusta jokaiselle Äijäsolun kokoontumiskerralle.

Miehisyyteen liittyviä teemoja aloin pohtia hankeharjoittelun alussa keskustellessani harjoittelua ohjaavan opettajan kanssa. Hän esitti ajatuksen mieheysteemasta ryhmätoiminnassa ja muun muassa *miehenä kasvun ja vastuun* ottamista yhdeksi teemaksi. Suunnitellessa teemoja mietin omaa lähihistoriaani sekä siihen liittyviä kysymyksiä ja haasteita. Käytin apuna Solunjohtajan käsikirjaa (Arasalo ym. 2010) suunnitellessani viiden ryhmäkerran teemoille sopivan rakenteen; mistä oli hyvä aloittaa ja minkä tyyppisiä aiheita voitiin jatkossa käsitellä. Suunnitellessani teemoja keskustelin useaan kertaan myös työelämän ohjaajani kanssa. Aiheiden rakenne ja muoto kehittivät hankeharjoittelun aikana ja lopullinen teemakokonaisuus oli ryhmätoimintaan sopiva ja tarkoituksenmukainen myös työelämän ohjaajani mielestä. Valmistamani aihealueet liittyivät yleisesti nuorten aikuisten miesten elämään ja uskoon. Myös esittämäni ryhmätoiminnan tavoitteet olivat asianmukaisia ja hyviä työelämän ohjaajan mielestä.

Ryhmätoiminnan toteutusvaiheessa tapahtui 1) kokoontumiskertojen sisällön suunnittelua, paljon myös yhdessä ryhmän jäsenten kanssa, jo valittujen teemojen puitteissa, 2) ryhmän kokoontumiskerrat ja 3) opinnäytetyön havaintopäiväkirjan pitäminen, johon havainnoin, reflektoin ja arvioin toiminnan toteutumista. Tein arviointia jokaisen kokoontumiskerran jälkeen itsenäisesti. Viimeisen teemallisen ryhmäkerran jälkeisellä kokoontumiskerralla ryhmän jäsenet arvioivat ryhmätoiminnan toteutumista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Arviointi tapahtui sekä kirjallisena toiminnan arviointina että suullisena ryhmähaastatteluna. Käytin havaintopäiväkirjaa apuvälineenä koko opinnäytetyöprosessin ajan.

Olin työelämän ohjaajaani yhteydessä koko kehittämishankkeen ajan: suunnitteluvaiheessa, toteutusvaiheessa ja arviointivaiheessa. Toteutusvaiheessa olimme viikoittain yhteydessä ja keskustelimme toteutuneesta ryhmätoiminnasta. Arviointia koskien pyysin häneltä palautetta ryhmäläisille annettavasta palautelomakkeesta ennen sen antamista ryhmän jäsenille. Opinnäytetyön raportin viimeistelyvaiheessa pyysin ohjaajaltani myös palautetta kirjallisesta raportista.

7.2 Toiminnan kohderyhmä

Äijäsolu -pienryhmätoiminnan kohderyhmänä olivat iältään 20–29-vuotiaat nuoret aikuiset miehet. Pidin tärkeänä kohderyhmää valittaessa, että ryhmätoimintaan osallistuvat eläisivät elämänkaaripsykologian näkökulmasta jo niin sanottua elämän jäsentymisen vaihetta, johon Dunderfeltin (1999, 105) mukaan kuuluvat 20–40-vuotiaat. Siinä vaiheessa tärkeitä kehitystehtäviä ovat muun muassa työnteon aloittamiseen, elämänkumppanin valintaan, yhteisöllisen vastuun ottamiseen sekä itselleen mieluisiin sosiaalisiin ryhmiin kuulumiseen liittyvät asiat. (Dunderfelt 1999, 105.) Kehitysvaiheen perusteella tähän elämäntilanteeseen sopii hyvin myös pienryhmätoiminta. Halusin pitää toiminnan kohderyhmän ikähaarukan kapeana, jotta ryhmän jäsenillä olisi yhteistä sekä iän että sukupuolen suhteen.

Pienryhmän kooksi suunnittelin 3–8 ryhmän jäsentä ja ryhmän ohjaaja. Kokoon-tumiskerran vähimmäismäärä osallistujien osalta oli kolme henkilöä, jota pidin riittävänä määränä tarkoituksenmukaisen pienryhmätoiminnan järjestämiseen. Pidin hyvänä, ettei ryhmäkoko kasvaisi yli seitsemään osallistujaan, jotta keskustelu pysyisi tarpeeksi intiiminä ja jokaisen osallisuutta tukevana. Myös Kanerva ym. (1989, 17) toteavat 6–8 jäsenen lukumäärän parhaaksi pienryhmän työskentelyn kannalta, jolloin ryhmässä on riittävästi erilaisuutta ja toisaalta mahdollisuus käyttää eri toimintatapoja. Ryhmäkoon pysyessä pienenä kaikki pääsevät osallistumaan aktiivisesti ja olemaan vuorovaikutuksessa keskenään. (Kanerva ym. 1989, 17.)

Keskustelimme työelämänohjaajani kanssa siitä, että pienryhmä kutsuisi toimintaansa seurakunnan nuorisotyössä vapaaehtoisina ohjaajina mukana olevia nuoria aikuisia miehiä. Pienryhmä toimisi matalan kynnyksen, kohtaamisen ja yhdessä kasvamisen, paikkana myös muille – lähinnä seurakunnan vaikutuspiirissä oleville – nuorille aikuisille miehille. Myös heitä kutsuttiin mukaan toimintaan, lähinnä sosiaalisessa mediassa olevan keskusteluryhmän kautta. Työelämänohjaajani piti tärkeänä pienryhmätoiminnan pitämistä avoimena, kohderyhmän iän ja sukupuolen puitteissa. (Jutila 2013.)

7.3 Toiminnan tavoitteet ja mahdolliset riskit

Äijäsolun toiminnan tavoitteena oli ryhmän keskinäisen yhteyden ja yhteisöllisyyden vahvistuminen. Tavoitteena oli ryhmän nuorten aikuisten kristillisen identiteetin ja mieheyden rakentuminen. Ryhmän jäsenet hyväksyivät pienryhmän toiminnalle asetetut tavoitteet, jotka esitin heille ennen pienryhmätoiminnan aloittamista, ryhmän perustamisvaiheessa. Taustalla olevana tavoitteena oli myös tukea ryhmän jäsenten yhteyttä paikalliseen helluntaiseurakuntaan ja maailmanlaajuiseen Kristuksen seurakuntaan.

Toiminnan tavoitteiden, kristillisen identiteetin ja mieheyden rakentumisen, saavuttamiseksi käytin erilaisia työskentelytapoja ja toiminnallisia menetelmiä, erikseen ja rinnakkain. Työskentelytapoihin sisältyi Kanervan ym. (1989, 48–49) mukaan asioiden havainnollistaminen eri menetelmillä: Visuaalisilla eli näköhavaintoon perustuvilla keinoilla, auditiivisilla eli kuulohavaintoon perustuvilla keinoilla ja toiminnallisilla eli ryhmän jäseniä aktivoivilla keinoilla. Käytin erilaisia työskentelymenetelmiä, koska monipuolisuus edesauttaa erilaisten ihmisten oppimista ja pitää mielenkiintoa yllä käsiteltäviin asioihin. Aikuiset oppivat uutta ja muistavat oppimaansa eri tavoin. Oppiminen on usein myös sitä tehokkaampaa, mitä useampia kanavia myöten ja eri aisteilla otamme tietoa vastaan. (Kanerva ym. 1989, 48–49.)

Pidimme työelämänohjaajani kanssa tärkeänä lähtökohtana pienryhmätoiminnassa sitä, että toimintaan saadaan luotua avoin ilmapiiri. Ilmapiiri, joka luo tilaa ”hiljaisen tiedon” käyttöön ottamiselle, johon jokainen voi tuoda omaansa. Ilmapiiri, jossa saa olla heikko ja epävarma ja joka sallii kysyä niitä kysymyksiä, joita ei muuten uskaltaisi kysyä. (Jutila 2013.)

Pienryhmätoiminnan toteutuksen riskinä oli, ettei ryhmän jäseniä saada sitoutettua toimintaan osallistumiseen. Tähän liittyi varsinkin toteutuksen ajankohta, touko–kesäkuussa, jolloin monilla saattoi olla jo kesämenoja. Otin tämän huomioon suunnitteluvaiheessa ja varauduin siihen, että jos toimintaan ei tule riittävästi osallistujia, opinnäytetyön toiminnallisen osuuden toteutus siirtyisi syksyyn.

Mahdollisia riskejä syntyy siitä, kun toimintaan osallistuvat voivat tulla hyvin eri lähtökohdista. On mahdollista, että yksilö kokee olonsa ryhmässä ulkopuoliseksi ja irralliseksi. Ryhmätoiminnassa on aina riski ryhmädynaamisten haasteiden syntymiseen, kuten keskustelun jakautumisen epätasapuolisuuteen, erimielisyyksien kärjistymiseen, ilmapiirin sulkeutumiseen ja yhteyden rikkoutumiseen. Riskien ennaltaehkäisyssä ja ratkaisussa ryhmän ohjaaja on avainasemassa.

Toiminnassa tuli ottaa huomioon luottamuksellinen ja salassapidollinen puoli. Asiat, mitä ryhmässä jaetaan ja puhutaan, ovat luottamuksellisia. Tämän tärkeys piti tuoda esiin heti ryhmätoiminnan alussa ja sitouttaa ryhmän jäsenet siihen. Se oli tärkeää, jotta kehittyi avoin ilmapiiri eikä kenenkään tarvinnut pelätä, että henkilökohtaiset asiat kulkisivat ryhmästä eteenpäin. Opinnäytetyössä oli siksi hyvin tärkeää, ettei kenenkään ryhmän jäsenen tunnistettavuus ilmene.

Eettisyyteen liittyen toiminnassa piti ottaa huomioon vapaaehtoisuuden periaate, eli osallistuminen toimintaan sekä omien rajojen ja avoimuuden määrittely olivat jokaisen omassa harkinnassa. Ryhmän ilmapiiriin tuli olla avoin ja hyväksyvä. Tämä oli siksi tärkeää, koska käsiteltäessä ryhmän keskusteluteemoja – liittyen uskoon ja mieheyteen – asiat saattoivat olla arkoja ja henkilökohtaisia. Ajatuksilla ja mielipiteillä ei saanut väheksyä tai painostaa ketään. Esiin tuotiin myös oikeus olla asioista eri mieltä, sillä jokaisen elämäkokemukset ja mielipiteet ovat tärkeitä ja huomioon ottamisen arvoisia.

8 PIENRYHMÄTOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Opinnäytetyöni toiminnallisena osuutena toteutin viiden kokoontumiskerran pienryhmätoiminnan Äijäsolu -kokeiluprojektin, jonka yleisteenä oli *Nuori aikuinen mies, elämä ja usko*. Pienryhmätoiminta kulki kehittämishankkeen suunnittelu- ja toteutusvaiheen Äijäsolu -nimellä, jonka valitsin siksi myös opinnäytetyön otsikon nimeksi. Äijäsolun kokoontumiskerroilla oli omat teemansa: 1. Mies ja uskon yhteys, 2. Mies ja elämä auktoriteettien alla, 3. Mies, seksi ja sukupuolielämä, 4. Miehenä kasvu ja vastuu, 5. Jumalan mielen mukainen mies.

Äijäsolun toteutusajankohta oli 8.5.–13.6.2013. Toiminta suunniteltiin toteutettavaksi kerran viikossa, keskiviikkoisin klo 18.30–20.30. Säännöllisen viikoittaisen tapaamisen järjestäminen touko–kesäkuussa osoittautui kuitenkin mahdottomaksi, josta johtuen jouduin muuttamaan kokoontumisajankohtia, jotta kokeilu- projekti saatiin toteutettua. Tämä oli otettu huomioon jo kehittämishankkeen toiminnan suunnitteluvaiheessa. Toiminta toteutettiin pääsääntöisesti helluntaiseurakunnan tiloissa. Yhden kerran kokoonnuimme ulkona puistossa ja Äijäsolun viiden teemallisen ryhmäkerran jälkeinen viimeinen kokoontuminen toteutettiin kesämökillä järven rannalla.

Äijäsoluun osallistui kuudella kokoontumiskerralla yhteensä seitsemän 21–28-vuotiasta henkilöä. Toiminnan pienin osanottajamäärä oli toisen ryhmäkokoontumisen kolme henkilöä ja suurin osanottajamäärä oli kuusi henkilöä, kahdella kokoontumiskerralla. Nuorista aikuisista miehistä noin puolet kuului toiminnan taustalla olevaan helluntaiseurakuntaan ja oli aktiivisesti mukana seurakunnan nuorten toiminnassa, vapaaehtoisina ohjaajina. Jotkut toimintaan osallistuneista miehistä osallistuivat – ryhmätoiminnan ulkopuolella – jonkin toisen seurakunnan toimintaan ja osa ei juuri osallistunut minkään seurakunnan toimintaan.

Ryhmäkokoontuminen muodostui kahvihetkestä, tutustumis- ja kuulumiskierroksesta, alkurukouksesta, yhdessä laulamisesta ja soittamisesta, päivän aiheen alustuksesta ja yhteisestä keskustelusta sekä loppurukouksesta. Alustuksella johdatettiin ryhmän jäsenet päivän aiheeseen, mutta pääosassa oli tee-

maan liittyvä yhteinen keskustelu. Kokoumiskerran rakenteen osat toteutuivat vaihtelevasti ja eri järjestyksessä ryhmän jäsenten tarpeita mukailleen. Kokoumiset sisälsivät myös erilaisia toiminnallisia asioita, kuten saunomista, uimista ja jalkapallon pelaamista. Toimintaan sisältyi myös jääkiekko-ottelun ja elokuvan katsominen.

8.1 Mies ja uskon yhteys

Keskiviikkona 8.5.2013 aloitimme ensimmäisellä Äijäsolulla. Osallistujia oli neljä. Ensimmäisen kerran aihe oli *Mies ja uskon yhteys*. Kokouminen toteutui helluntaiseurakunnan tiloissa. Katsoimme kokoumisen päätteeksi Jääkiekon MM-kisojen Suomen pelin videotykitä. Tämän olimme aiemmin tavatessamme suunnitelleet tekevämme.

Alustin aihetta avaamalla ensin käsitettä uskon yhteys. Puhuin luomisesta, jossa Jumala loi ihmisen yhteyteensä. Yhteys kuitenkin rikkoutui syntiinlankeuksessa, mutta Jeesus palautti yhteyden Jumalaan, ristin sovitustyönsä ja lunastuksen kautta. Puhuin uskon kautta syntyvästä yhteydestä Jumalaan ja toisiin ihmisiin.

Kristittyjen yhteys koettiin ryhmässä tärkeäksi asiaksi. Aiheen pohtimiselle annettiin melko hyvin aikaa, jolloin ryhmän keskuudessa syntyi monia ajatuksia ja oivalluksia. Keskustelimme kristittyjen yhteydestä sekä sen merkityksestä ryhmän jäsenille ja mitä yhteys heiltä edellyttää. Asiat, joita ryhmän jäsenet toivat esille siitä, mitä uskovien yhteys merkitsi heille itselleen, olivat seuraavanlaisia.

Tukiverkostoa. Oman kasvun ja kehittymisen tukemista. Jumalan läsnäoloa uskovien keskellä. Yhdessä tekemisen ja jakamisen voimaa. Ystävyyttä. Apua tarpeen vaatiessa. Turvaa ja rauhaa. (Jutila 2013.)

Asiat, joita ryhmän jäsenet toivat esille siitä, mitä uskovien yhteys heiltä itseltään edellytti, olivat seuraavanlaisia.

Hakeutumista uskovien yhteyteen. Rehellisyyttä. Avoimuutta. Luottavuutta. Aitoa vuorovaikutusta. Positiivisuutta. Yhteyden arvostamista ja tärkeänä pitämistä. Yhteyteen panostamista. Sen varomista, ettei uskovien yhteydestä muodostu ”jengi”, sellainen joka sulkee toiset ulkopuolelle. (Juttila 2013.)

Ensimmäisen kokoontumiskerran jälkeen minusta tuntui, että toiminta oli tarkoituksenmukaista ja sille oli selkeä tarve. Tutustumiskierroksella nousi esiin, että toimintaan osallistuminen koettiin kiinnostavana ja sen alkamista oli odotettu. Toiminnassa koettiin hyvänä, että kohderyhmänä olivat saman ikäiset nuoret aikuiset miehet. Tällöin myös käsiteltävät asiat, joista keskusteltiin, koskettivat jollain tapaa jokaisen ryhmän jäsenen elämää.

Ryhmässä oli yksi nuori aikuinen mies, joka ei tuntenut muita ryhmän jäseniä entuudestaan. Tästä johtuen panostin erityisesti ensimmäisellä kerralla tutustumiseen ja yhteyden muodostamiseen. Uusi henkilö otettiin ryhmässä hyvin vastaan, kohdaten ja huomioiden hänet. Ilmapiiri tuntui ensimmäiseksi ryhmän kokoontumiskerraksi avoimelta ja hyväksyvältä. Keskustelua syntyi kiitettävästi. Ryhmässä kaikkien osallistumiselle annettiin tilaa ja jokaisen ajatuksia kunnioitettiin, joka ilmeni muun muassa tunnustuksen antamisena ja rohkaisevina sanoina. Keskustelun aihe oli tarpeeksi läheinen ja siitä vaikutti olevan helppo keskustella. Aihealueen peilaaminen Raamattuun sekä omaan elämään onnistui luontevalla ja maan läheisellä tavalla.

Haaste ensimmäisellä kerralla oli se, etteivät kaikki ryhmän jäsenet päässeet paikalle ajoissa, mistä johtuen aloitus viivästyi yli puoli tuntia. Tämä johti siihen, että keskustelulle jäi aikaa toivottua vähemmän. Emme myöskään ehtineet käsitellä kaikkea suunnittelemaani, koska aikamme loppui kesken. Olin suunnitellut keskustelun jatkamista vielä kysymyksiin, mitä yhteys Jumalaan heille merkitsi ja heiltä edellytti. Mietin tämän keskusteluaiheen siirtämistä seuraavaan kertaan, mutta koska myös muiden kertojen teemat käsittelivät jollain tapaa uskoon ja Jumala-suhteeseen liittyviä kysymyksiä, jätin aiheen jatkokäsittelyn pois.

Jäin pohtimaan omaa rooliani ryhmän ohjaajana. Tähän liittyi pohdinta siitä, kuinka paljon oli syytä itse osallistua keskusteluun ja kuinka paljon oli syytä hillitä itseään. Mielestäni onnistuin roolissani enimmäkseen hyvin ja annoin tilaa ryhmän jäsenten ajatuksille ja oivalluksille. Teeman alustuksen jälkeen ohjasin keskustelua lähinnä kysymysten avulla, esittäen aiheesta muutamia mielipiteitäni ja täydentäviä ajatuksia. Ensimmäisen kokoontumiskerran jälkeen motivaationi oli korkealla, sillä oma paikkani ryhmän ohjaajana tuntui luontevalta ja ryhmän jäsenten asennoituminen ja sitoutuminen toimintaan vaikutti lupaavalta.

8.2 Mies ja elämä auktoriteettien alla

Toisessa Äijäsolussa 15.5.2013 aiheenamme oli *Mies ja elämä auktoriteettien alla*. Osallistujia oli kolme. Viime kerran osallistujista yksi oli estynyt tulemaan, mutta arveli pääsevänsä seuraavalla kerralla. Kokoontuminen toteutui helluntai-seurakunnan tiloissa. Kerta muodostui kahvihetkestä, kuulumiskierroksesta, alkurukouksesta, keskustelun alustuksesta, yhteisestä keskustelusta ja loppurukouksesta. Osallistin ryhmän jäseniä kahdella hengellisellä laululla, jotka soitimme ja lauloimme yhdessä.

Alustuksena puhuin siitä, mitä auktoriteetilla tarkoitetaan, miten aihe esiintyy Raamatussa ja ilmenee suomalaisessa nyky-yhteiskunnassamme. Puhuin siitä, että Jumala on asettanut johtajuuden, joka on nähtävissä Vanhassa testamentissa ja Uudessa testamentissa, joista kerroin esimerkkejä. Neljä vallankäytön aluetta, jotka ovat nähtävissä Uudessa testamentissa, ovat valtiovalta, työpaiikat, seurakunta ja perhe. Keskustelimme siitä, että elämme ajassa, jossa kaikki auktoriteetit on kyseenalaistettu. Aikakautemme on hyvin yksilö- ja ihmiskeskeinen, jolloin jokainen voi määritellä oman totuutensa ja uskomuksensa. Yhteiskuntamme radikaalin muutoksen taustalla on muun muassa se, että usko kristinuskon Jumalaan on heikentynyt ja Raamatun arvovalta on kyseenalaistettu.

Keskustelimme siitä, miten meidän kristittyinä tulisi suhtautua valtiovallan. Puhuimme kunnioituksesta ja oikeanlaisesta alamaisuudesta sekä haastavista tilanteista, jolloin kristittyinä joutuu pohtimaan, toimiako valtiovallan vai Uuden

testamentin opetuksen mukaisesti. Keskustelua ryhmässä herätti runsaasti myös aikakaudessamme muuttunut vanhemmuus ja lasten kasvatus.

Kysyin, tarvitseeko mies elämässään auktoriteetteja? Ajatukset tuli perustella. Asiat, joita ryhmän jäsenet toivat esiin, olivat seuraavanlaisia.

Ihmisen tulee suhtautua oikealla tavalla auktoriteetteihin ja ymmärtää oikeanlainen alamaisuus. Ihmisen on hyvä olla jollekin alamainen. Ihmisellä on hyvä olla joku jolle olla vastuussa teoistaan. Koska me olemme ihmisiä, jokaisella pitää olla ainakin yksi auktoriteetti, muuten hän olisi itse jumala. Ihmisellä pitää olla rajoja. Jumala ja Raamattu ovat ihmisen elämän ylin auktoriteetti. (Jutila 2013.)

Kysyin, mihin Jeesuksen herraus kristityn elämässä johtaa? Asiat, joita ryhmän jäsenet toivat esiin, olivat seuraavanlaisia.

Se johtaa siihen, että Jeesus on auktoriteetti. Huolettomuuteen, kun elämä ei ole omissa käsissä. Ihmisen minäkeskeisyydestä Kristuskeskeisyyteen. Elämiseen ”sisältä ulospäin”. Jumala on mielessä ja mukana päätöksen teossa. Kuuliaisuuteen ja sisäiseen rauhaan. Jumala puhuu Raamatun kautta. Uskoa koetellaan. (Jutila 2013.)

Kokoontumisen lopussa sain epäsuoraa palautetta ryhmän toiminnasta. Ryhmässä koettiin ”jotain erityistä siinä, kun rukoilemme yhdessä” ja kiitollisuutta keskinäisestä yhteydestä, joka ryhmässä oli toteutunut. Olin itse tyytyväinen toisen kerran toteutumiseen ja siihen, että ryhmän jäsenet kokivat toiminnan merkityksellisenä ja sanoittivat oma-aloitteisesti kokemaansa.

Toiminnassa haastavalta tuntui, että jouduin kirjaamaan muistiinpanoja hankepäiväkirjaan ryhmäkeskustelun aikana. En pystynyt tällöin olemaan niin läsnä keskustelussa, jonka ilmapiiri oli muutoin aika tiivis. Haasteena oli myös tällä kertaa se, että pääsimme aloittamaan kokoontumisen puoli tuntia myöhässä, jolloin aikaa ryhmän kokoontumiseen jäi rajoitetusti. Jäin pohtimaan näitä asioita tuleviin tapaamiskertoihin. Jatkossa siirsin toiminnan aloitusta puolella tunnilla eteenpäin ja pyrin toiminnallani olemaan keskustelussa enemmän läsnä.

8.3 Mies, seksi ja sukupuolielämä

Kolmannessa Äijäsolussa 1.6.2013 aiheenamme oli *Mies, seksi ja sukupuolielämä*. Osallistujia oli neljä, ja koolla oli sama ryhmä kuin ensimmäisellä kerralla. Kokoontuminen toteutui helluntaiseurakunnan tiloissa. Kerta muodostui kahvihetkestä, kuulumiskierroksesta, yhdessä laulamista ja soittamisesta, todistuspuheenvuoroista, rukouksesta, päivän teeman alustuksesta ja yhteisestä keskustelusta sekä loppurukouksesta.

Otin toimintaan uutena keskustelun menetelmänä ryhmän jäsenten mahdollisuuden henkilökohtaisten elämään ja uskoon liittyvien todistuspuheenvuorojen jakamisesta. Tämä osoittautui osallisuutta vahvistavaksi, uskoa rakentavaksi ja rohkaisevaksi tavaksi, joka sisällytettiin toimintaan myös jatkossa.

Alustin aihetta puhumalla omasta elämästäni, nuoruudesta ja nuoresta aikuisuudesta. Keskustelimme nuoreen aikuisuuteen ja miehuuteen liittyvästä seksuaalisuudesta, kuten pornosta, esiaviollisesta sukupuolielämästä ja seksistä avioliitossa. Pohdimme aihetta Raamatun ja kristinuskon näkökulmista. Keskustelu laajeni myös eri riippuvuuksien pohdintaan.

Mahdollistin keskustelun avoimuutta olemalla itse hyvin avoin ja rehellinen. Keskustelua syntyi kiitettävällä tavalla ja jokainen pääsi tuomaan keskusteluun omia näkökulmiaan. Keskustelu meni osittain hyvin henkilökohtaiselle tasolle. Ryhmässä tuntui olevan yhteinen näkemys siitä, että sukupuolielämän harjoittaminen kuului avioliittoon. Pohdimme ja etsimme vastauksia sekä ihmettelimme yhdessä, eikä kaikista keskustelunaiheista edes pyritty sanomaan ”varmaa totuutta”. Muistutettiin vastuusta etsiä ja tehdä itse ratkaisunsa Jumalan edessä.

Keskustelun lopussa pyysin ryhmän jäseniä pohtimaan selviytymisvinkkejä seksuaalisuuteen liittyvien syntien ja houkutusien torjumiseksi. Asiat, joita ryhmän jäsenet toivat esiin, olivat seuraavanlaisia.

Kannattaa pitää pää selvänä ja housut jalassa. Jos seurustelee, ei kannata asua saman katon alla. Jos on tylsää, ei kannata mennä nettiin, jolloin on vaarana hakeutua pornosivuille. Kannattaa hakeu-

tua kristillisille nettisivuille, joissa käsitellään seksuaalisuutta ja saada sieltä lisää aiheeseen liittyvää ymmärrystä. Kannattaa keskustella Raamattuun ja aiheeseen perehtyneen henkilön kanssa, ja saada sitä kautta tukea. Kannattaa rukoilla Jumalaa ja pyytää Häntä antamaan ymmärrystä Raamatusta. (Jutila 2013.)

Päivän aiheesta johtuen keskustelu oli arkaluontoista ja henkilökohtaista, eikä sitä ollut siksi syytä avata sen tarkemmin. Aihealue oli ajankohtainen ja se liittyi jollakin tapaa jokaisen elämään. Koimme jälleen keskinäistä yhteyttä ja rakentumista, yhteisen keskustelun ja rukouksen kautta. Näiden asioiden kaltaista palautetta osa ryhmän jäsenistä antoi kokoontumiskerran päätteeksi. Eräs ryhmän jäsenistä sanoi, että hänen kristillinen miehen identiteettinsä oli vahvistunut ryhmätoiminnan aikana.

Ryhmäkerrasta jäi itselleni hyvä ja onnistunut kokemus, sopivan aiheen valinnan ja keskustelun avoimuuden sekä keskinäisen yhteyden ja yhdessä rakentumisen johdosta. Tässä vaiheessa itse arvioin, oman kokemuksen ja saamani palautteen perusteella, että olimme päässeet toistaiseksi hyvin toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin: keskinäisen yhteyden ja yhteisöllisyyden vahvistumiseen sekä kristillisen identiteetin ja mieheyden rakentumiseen.

8.4 Miehenä kasvu ja vastuu

Neljännessä Äijäsolussa 5.6.2013 aiheenamme oli *Miehenä kasvu ja vastuu*. Osallistujia oli kuusi. Heistä kaksi oli ensimmäistä kertaa mukana toiminnassa. Kokoontuminen toteutui ulkoilmassa, aurinkoisesta kesäsäästä ja tilan järjestämisen haasteista johtuen. Ryhmäkerta muodostui jalkapallon pelaamisesta, tutustumis- ja kuulumiskierroksesta, alkurukouksesta, todistuspuheenvuoroista, päivän teeman alustuksesta ja yhteisestä keskustelusta sekä loppurukouksesta. Jatkoimme kokoontumistamme saunomisen ja uimisen merkeissä.

Alustin aihetta puhumalla kristittyinä miehenä kasvamisen edellytyksistä, rukouksessa Jumalan puoleen kääntymisestä ja nöyrytyksestä sekä Jumalan armosta. Käsittelin miehenä kasvun ja vastuun merkitystä Raamatun kohtien pohjalta. (Room. 12:1–2; 2. Piet.3:18; Tit. 1:11–14; 1. Joh. 2:3–6; 2. Kor. 3:18).

Kysyin, miksi meidän kristittyinä miehinä tulisi kasvaa ja muuttua? Asiat, joita ryhmän jäsenet toivat esiin, olivat seuraavanlaisia.

Kun elämässä tulee eteen ongelmia, niin kasvua tapahtuu elämänkokemuksen ja koettelemusten kautta. Uskossa kasvu on tärkeää, ettei taantuisi tai paatuisi uskossaan. On myös helppo ”jumittaa” uskossaan. Tapakristillisuus on uskon elämän haaste. Jumala myös haluaa, että me saamme enemmän tältä elämältä, jo ennen taivasta. Jos kristitty jää uskossa lapsen tasolle, kasvu pysähtyy. Kasvu on tärkeää, koska kristityn on tarkoitus viedä Jumalan sanaa eteenpäin. Kristityn on osattava myös nöyryä ja keskustella kristinuskosta osattomien kanssa, jolloin hänen ei tule olla ylimielinen eikä ujo. Jos kristitty ei kasva uskossaan, hänellä voi olla identiteetti hukassa, ja tärkeää olisi oppia tuntemaan kuka oikeasti on. (Jutila 2013.)

Kysyin, miten tämä kasvu ja muutos toteutuvat? Mitä se edellyttää? Asiat, joita ryhmän jäsenet toivat esiin, olivat seuraavanlaisia.

Raamatun kehotuksen mukainen jatkuva Jumalan kasvojen etsiminen on tärkeää. Kasvussa on tärkeää vapaasta tahdosta syntyvä kuuliaisuus Jumalaa kohtaan. Kuuliaisuus on kasvun edellytys. Jumalan lähellä oleminen, Jumalan sanan lukeminen ja rukoileminen ovat olennaisia asioita. Kasvu edellyttää nöyryyttä ja kärsivällisyyttä, koska kasvu on hidasta. Tärkeää on myös, ettei kristitty käytä Jumalan sanaa väärin, omien – Jumalan tahdon vastaisten – tarkoitusten eteenpäin viemiseen. (Jutila 2013.)

Mielestäni kokoontumiskerran aloitus yhteisellä liikunnallisella toiminnalla oli onnistunut. Toiminnallisuuden kautta uusien ryhmäläisten liittyminen Äijäsoluun oli luontevaa, osallistavaa ja aktivoivaa. Sen kautta tuntui mielekkäältä jatkaa rauhallisempaan ja enemmän ajatustyöhön perustuvaan toimintaan. Ryhmäkeskustelu oli aktiivista. Sain osallistettua myös hiljaisempia jäseniä, tiedustelemalla heidän ajatuksiaan aiheesta ja antamalla rohkaisevaa palautetta.

Omaan rooliini ryhmän ohjaajana tuli lisää haastetta uusien ryhmän jäsenten osallistuessa toimintaan ja ryhmäkoon kasvaessa neljästä kuuteen. Haastetta koin muun muassa keskustelun jakautumisessa. Myös jännitystä oli ilmassa aiempaa enemmän, ehkä johtuen osittain uudesta ryhmän muodosta ja osittain siitä, että olimme ulkona yleisellä paikalla, jossa oli lähimaastossa myös muita ihmisiä. Ryhmän kokoontumisen lopussa annoin tilaa ja aikaa rukoilemiselle,

jonka koin tärkeänä keskinäisen yhteyden ja rakentumisen kannalta. Sain uusilta ryhmäläisiltä palautetta ”hyvästä meiningistä”, ja he sanoivat pyrkivänsä osallistumaan toimintaan myös jatkossa.

8.5 Jumalan mielen mukainen mies

Viidennessä Äijäsolussa 13.6.2013 aiheenamme oli *Jumalan mielen mukainen mies*. Osallistujia oli viisi. Yksi osallistujista oli ensimmäistä kertaa mukana toiminnassa. Yksi ryhmän jäsenistä, joka oli osallistunut joka kerta, oli äkillisistä perhesyistä johtuen jäänyt pois ryhmän kokoontumisesta. Kokoontuminen toteutui helluntaiseurakunnan tiloissa. Kerta muodostui tutustumis- ja kuulumiskierroksesta, alkurukouksesta, lyhyestä päivän teeman alustuksesta ja teemaan liittyvän elokuvan katsomisesta.

Alustin päivän teemaa puhumalla lyhyesti siitä, mitä ajattelin ”Jumalan mielen mukaisuuden” tarkoittavan. Puhuin Daavidista, ja kuinka Raamattu puhuu hänestä Jumalan mielen mukaisena miehenä. Annoin ryhmän jäsenille tehtävän pohtia, minkälainen on Jumalan mielen mukainen mies?

Katsoimme elokuvan ”Courageous – Honor Begins At Home” (2011), joka toimi virikkeenä kysymyksen pohtimiselle. Elokuva oli toiminnantäyteinen ja perhearvoja pohtiva kristillinen draamaelokuva. Se kertoi arkipäivän sankareista, jotka pyrkivät olemaan myös kotona rohkeita isiä lapsilleen. (Courageous 2011.) Elokuva sopi mainiosti ryhmätoimintamme aihepiiriin, erityisesti kahden viimeisen kerran teemoihin, jotka olivat *miehenä kasvu ja vastuu* sekä *Jumalan mielen mukainen mies*.

Pääsimme aloittamaan kokoontumiskerran sen verran myöhään, että elokuvan jälkeen emme kerinneet puhumaan aiheesta ja purkamaan syntyneitä ajatuksia. Ryhmäkerta oli poikkeuksellinen myös muulta rakenteeltaan. Aihe ja sen toteutus sopivat erittäin hyvin viimeiseen teemalliseen Äijäsoluun, jossa suunnattiin katsetta jo pidemmälle aikuiseen mieheyteen ja vastuunottoon elämässä; kuten työelämässä sekä mahdollisesti perhe-elämässä ja isyydessä.

9 PIENRYHMÄTOIMINNAN ARVIOINTI

9.1 Viimeinen ryhmäkokoontuminen ja palautteenanto

Viimeinen Äijäsolun kokoontuminen toteutettiin 13.6.2013. Ryhmäkerran tarkoituksena oli pienryhmätoiminnan arviointi ja palautteenanto. Osallistujina viimeisellä kerralla oli kuusi ryhmäläistä, joista neljä oli ollut mukana ryhmätoiminnan ensimmäisiltä kerroilta asti. Osallistujista kaksi olivat tulleet mukaan toimintaan myöhemmässä vaiheessa, toinen neljännellä ja toinen viidennellä ryhmäkerralla. Kokoonnuimme kesämökillä grillauksen, saunomisen ja uimisen merkeissä.

Pienryhmätoiminnan arviointia ja palautteenantoa varten valmistin kysymyslomakkeen, johon ryhmän jäsenet vastasivat itsenäisesti. Kysymyksiin vastaamisen jälkeen kävimme yhteistä keskustelua pienryhmätoiminnasta, pääosin kysymyslomakkeen pohjalta. Palautekeskustelun tallensin ryhmän jäsenten luvalla nauhurille. Kiitokseksi osallistumisesta Äijäsoluun ja palautteenantoon kustansin itse viimeisen kerran ruokatarjoilut.

Pienryhmätoimintaan osallistuneiden määrä kasvoi Äijäsolu -kertojen aikana, ensimmäisen kokoontumisen neljästä – viimeisen kokoontumisen kuuteen henkilöön. Yhteensä toimintaan osallistujia oli seitsemän. Osallistuminen ryhmän toimintaan pysyi aktiivisena. Vain yksi Äijäsoluun osallistuneista jäi pois toiminnasta käytyään kerran tutustumassa. Hän ei myöskään osallistunut viimeisen kerran arviointiin ja palautteenantoon. Kaikki paikalla olleet kuusi ryhmän jäsentä osallistuivat ryhmätoiminnan arviointiin ja palautteenantoon.

9.2 Ryhmätoiminnan jäsenten arviointi

Äijäsolussa koettiin erityisen hyväksi rento ilmapiiri, avoin keskusteluyhteys ja yhdessä tekeminen. Ryhmä koettiin paikaksi, jossa voitiin keskittyä tärkeiden asioiden käsittelyyn ja yhdessä keskusteluun. Ryhmässä uskallettiin myös avautua, koska se koettiin luottamuksellisena. Ryhmä koettiin hyvän kokoiseksi, jossa oli sopivasti tilaa jokaisen osallistumiseen. Hyviksi koetuiksi yksittäisiksi

asioiksi nousivat esiin yhteiset keskustelut, rukoulu ja laulaminen sekä muu toiminnallisuus, kuten saunominen ja uiminen sekä elokuvan katsominen.

Toimintaan osallistuneista ryhmän jäsenistä tuntui siltä, että he olivat osa ryhmää. Ryhmässä koettiin, että jokaisella oli mahdollisuus osallistua toimintaan ja keskusteluun. Osaltaan ryhmän pieni koko mahdollisti tämän. Koettiin, että jokaisella ryhmän jäsenellä oli aikaa puhua ja jokaista kuunneltiin. Ryhmän ohjajan esimerkki nähtiin tärkeänä. Ryhmä mahdollisti jokaisen ajatuksien jakamisen ja keskinäisen kasvun kokemisen. Ryhmässä koettiin yhdessä rakentumista, keskustelutilanteissa kuulemalla muiden kokemuksia ja peilaamalla niitä omiin kokemuksiin. Keskustelutilanteet mahdollistivat oivalluksia, joiden nähtiin auttavan omaa kasvua ja muutosta.

Pienryhmässä keskinäisen yhteyden koettiin kasvaneen ja syventyneen toiminnan aikana. Nähtiin, että ryhmän sisällä syntynyt rohkeus ja avoimuus olivat todisteita keskinäisestä yhteydestä. Keskinäinen yhteys koettiin voimavarana ja sillä oli voimaannuttava vaikutus ryhmän jäseniin. Toisaalta nähtiin, että ryhmässä koettu hyvä yhteys kärsi kahden viikon ryhmätoiminnan tauon aikana. Ryhmätoiminnassa pääsi tutustumaan uusiin ihmisiin, ja ryhmässä toteutuneen yhteyden koettiin rakentaneen siltaa ryhmän jäsenten välillä.

Äijäsolussa käsitellyt aihealueet koettiin poikkeuksetta kohderyhmälle sopivina, mielenkiintoisina ja ajankohtaisina. Aiheiden monipuolisuus nähtiin hyvänä. Aihealueet koettiin hyvinä ja osuvina siihen liittyen, miten miehinä tulisi kasvaa ja ottaa vastuuta omasta elämästä, samalla näyttäen kristillistä esimerkkiä myös tuleville sukupolville. Aiheet koettiin tärkeiksi käydä läpi, ja koska aiheet olivat myös haastavia, ei niistä välttämättä muuten tulisi puhuttua. Avoin keskustelu ja asioiden läpi käyminen mahdollisti kypsän suhtautumisen vaikeisiin asioihin.

Pienryhmätoiminta koettiin kristillistä identiteettiä tukevana ja rakentavana. Tämän mahdollisti ryhmätoiminnassa keskinäinen yhteys ja vuorovaikutus. Keskustelu koettiin rakentavana ja Raamatun arvojen pohjalta toteutuessaan kristillistä identiteettiä tukevana. Muiden kokemukset virittivät omaa pohdintaa ja

mahdollistivat samaistumisen kokemuksia. Kasvua tukivat myös merkitykselliset aihealueet, keskustelun alustukset ja Raamatun lukeminen.

Äijäsolu -toiminnan aikana koettiin omien arvojen vahvistumista ja niiden tärkeyttä. Jumalan sanan – eli Raamatun – merkityksen koettiin kasvaneen ryhmätoiminnan aikana. Nämä asiat vaikuttivat oman kristillisen identiteetin rakentamiseen. Ryhmätoiminnan koettiin vaikuttaneen omaan elämään toiminnan ulkopuolella, muun muassa antaen valoa ja voimavaroja.

Toiminta tuki myös ryhmän jäsenten identiteettiä miehenä, muun muassa asioiden jakamisen ja samaistumisen kautta. Vaikeiden asioiden läpikäyminen vertaisryhmässä koettiin rakentavana. Ajankohtaiset ja tärkeät aihealueet sekä ryhmän ohjaajan esimerkki koettiin kasvua tukevin tekijöinä. Aihealueena erityisesti miehenä kasvun ja vastuun ottamisen pohtiminen rakensi ryhmän jäsenten identiteettiä miehenä. Aiheiden käsittelyn jopa koettiin auttaneen omien valintojen tekemisessä. Ryhmätoiminnan nähtiin antavan valmiuksia myös kasvaa omalle paikalleen seurakunnassa. Ryhmätoiminta rohkaisi ja kasvatti ottamaan enemmän vastuuta seurakunnassa. Oman paikan löytämisen ja vastuun saamisen nähtiin tukevan oman identiteetin kasvua.

Pienryhmätoiminta koettiin yksimielisesti hyvänä, tärkeänä ja tarpeellisena toimintamuotona helluntaiseurakunnassa. Ryhmätoiminnan koettiin olevan hengähdyspaikka arjen ja viikon keskellä. Koettiin tärkeänä, että pienryhmässä pääsee yhdessä kokoontumaan ja viettämään aikaa. Ryhmätoiminnassa koettiin tärkeäksi yhteyden ja yhteenkuuluvuuden tunne sekä kokemus siitä, että jokaista kuunnellaan ja tuetaan. Toiminnan koettiin kasvattavan sosiaalista taitoa ja antavan tukea arjen haasteisiin. Nähtiin, että ryhmä mahdollisti kasvun kristittyinä. Ryhmätoiminnan pysymistä avoimena ja mukaan kutsuvana pidettiin tärkeänä. Toiminnassa lähimmäisen rakkauden toteutuminen nähtiin tärkeäksi.

Kehitettäväksi toiminnassa koettiin se, että jatkossa sen ei tarvitse olla niin tarkoin suunniteltua. Kun toiminta on rennompaa ja vähemmän suunniteltua, se ei myöskään kuormita ryhmäkerrasta vastuussa olevaa henkilöä. Ajateltiin, että

jokainen voisi ottaa vuorollaan vastuuta ryhmäkertojen ohjauksesta. Toimintaan toivottiin lisää toiminnallisia aktiviteetteja, kuten keilaamista ja saunomista.

Toimintaan toivottiin enemmän ja tiheämmin kokoontumiskertoja, jolloin siihen voisi osallistua omien menojensa mukaan. Tähän haasteeseen liittyi myös toimintaan osallistuminen touko–kesäkuussa, jolloin aikataulut koettiin ajoittain haastaviksi. Ryhmäkokoontumisten aloitus koettiin haasteellisena, osan ryhmästä usein myöhästyessä sovitusta ajasta, jolloin aikaa kokoontumiskerralle jäi rajoitetusti ja ajoittain illat saattoivat venyä myöhään.

9.3 Ryhmätoiminnan oma arviointi

Kokeiluprojektina toteutettu Äijäsolu -pienryhmätoiminta nuorille aikuisille miehille helluntaiseurakunnassa oli tarvelähtöistä, ryhmän jäseniä osallistavaa ja voimaannuttavaa. Ryhmätoiminta toteutui paljolti nuorten aikuisten miesten tarpeista käsin, johon liittyivät toiminnan toteutusmuoto, käytetyt toimintamenetelmät ja toiminnan sisällöt. Toiminnan toteutuminen pienryhmässä tuki ja mahdollisti jokaisen ryhmän jäsenen osallistumisen ja kohdatuksi tulemisen kiitettävällä tavalla. Ryhmätoiminnan sisällöt ja menetelmät tukivat ryhmän jäsenten kasvua ja yhteisöllisyyttä. Oman haasteensa ryhmätoimintaan toi se, että se oli avointa toimintaa, josta johtuen osallistujia lisääntyi kokeiluprojektin aikana. Tämä toi haasteita ryhmäytymiseen. Pidän kuitenkin tärkeänä kokeiluprojektin toteutusta avoimena, koska se oli työelämän ohjaajani toivomus toimintaa suunnitellessa.

Toimintaan osallistuneet nuoret aikuiset miehet hyötyivät toiminnasta muun muassa keskinäisen uskoviensa yhteyden vahvistumisen sekä oman kristillisen identiteetin ja mieheyden rakentumisen myötä. Nämä ryhmätoiminnan tavoitteet olivat mukana taustalla alusta alkaen, ja saadun ryhmäpalautteen sekä oman arvion mukaan ne myös saavutettiin hyvin. Toiminnassa käsitellyt keskusteluteemat olivat ryhmän nuorille aikuisille miehille hyvin ajankohtaisia ja sopivia. Onnistuimme hyvin luomaan avoimen ilmapiirin ryhmätoimintaan. Osaltaan tähän vaikutti oma avoimuuteni. Myös ryhmän jäsenet olivat kiitettävällä tavalla sitoutuneita ja motivoituneita ryhmätoimintaan, sen alusta loppuun saakka.

9.4 Toiminnan kehittämisehdotukset

Opinnäytetyön kehittämishankkeena järjestämäni Äijäsolu -pienryhmätoiminta toteutui melko tiiviinä kokonaisuutena, viiden teemallisen toteutuskerran kokeiluprojektina. Se toimi mielestäni hyvin nuorten aikuisten miesten pienryhmätoiminnan käynnistämiprojektina, Uudellamaalla sijaitsevassa helluntaiseurakunnassa. Jo toiminnan toteutuksen aikana mieleeni tuli useita ryhmätoiminnan jatkokehittämiseen liittyviä ajatuksia, ja osa niistä nousi esiin ryhmän jäseniltä.

Nuorten aikuisten miesten pienryhmätoiminnassa on tärkeää antaa jatkossa enemmän vastuuta ryhmän jäsenille. Vastuu liittyy ensisijassa ryhmätoiminnan ohjaamiseen. Jokainen ryhmän jäsenistä voisi halutessaan valmistella ja johtaa ryhmän kokoontumiskerran. Vastuun lisääminen nuorille aikuisille miehille on välttämätöntä siinäkin mielessä, koska pienryhmätoiminta toimii helluntaiseurakunnassa perustuen vapaaehtoisuuteen eikä toiminnassa ole palkattua työntekijää tai ohjaajaa. Pienryhmätoiminnan jatkokehittämiseen liittyy siis olennaisesti ryhmän jäsenten – tai yhden ryhmän jäsenen – vastuunottoon kasvattaminen ja ohjaaminen.

Pienryhmätoimintaa tulisi jatkokehittämisen suhteen suunnitella yhdessä ryhmän nuorten aikuisten miesten kanssa; kuinka toimintaa halutaan jatkaa ja tarvitaanko toimintaan erillinen johtava henkilö? On tärkeää, että pienryhmätoiminnan kokeiluprojektin jälkeen ryhmän jäsenet pääsevät aiempaa enemmän osallisiksi toiminnan valmistelusta ja toteutuksesta. Tämä toiminnan kehittämisehdotus nousi esiin myös muutamalta ryhmän jäseneltä itseltään.

Pienryhmätoimintaa kehittäessä on tärkeä lisätä monipuolisuutta ja vaihtelua ryhmäkertojen toteutuksissa. Osa ryhmäkokoontumisista on hyvä olla selkeämmin hengellisyyttä hoitavaa ”rauhottumista arjen keskellä”, kuten myös ryhmän palautteesta kävi ilmi – mutta toisten ryhmäkokoontumisten painotus voi olla toiminnallisuudessa; kuten keilaamista, jääkiekko-ottelun katsomista, jalkapallon pelaamista, uimista ja saunomista. Toiminnallisuuden lisääminen nousi esiin myös ryhmän antamasta palautteesta.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

10.1 Prosessin pohdinta ja ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessi palveli oman ammatillisen identiteettini kasvua sosionomina ja kirkon nuorisotyönohjaajana sekä hengellisen työn tekijänä. Opinnäytetyö oli paljon aikaa vievä ja ajoittain raskas prosessi, mutta se opetti minulle projektiluonteisen työn tekemistä ja pitkäjänteisyyttä sekä itsenäistä ja kehittävää työtettä. Saavutin kehittämishankkeen tavoitteet toteutuneen pienryhmätoiminnan kokeiluprojektin, jatkokehittämisehdotuksien sekä kirjallisen raportin muodoissa. Prosessi haastoi itseäni suunnittelemaan ja toteuttamaan ryhmää aktivoivia, yhteisöllisyyttä vahvistavia ja ryhmän jäsenten identiteettiä rakentavia toimintamenetelmiä. Perusteellinen suunnittelu- ja valmistelutyö sekä sitoutuminen prosessiin mahdollistivat myös ryhmätoiminnan tavoitteiden saavuttamisen.

Prosessin aikana pääsin soveltamaan ja syventämään aikaisempaa ammatillista osaamistani ryhmän ohjaamiseen liittyen. Koin kehittämishaasteeksi ryhmän ohjaamisessa coaching -tyylisen työtteen, kun aiemmin olin tottunut opettamispainotteisempaan ohjaamistyyliin. Oivaltava coaching – sovellettuna ryhmän ohjaamiseen – muistuttaa paljon muita osallisuutta korostavia ryhmän ohjaamisen menetelmiä. Työelämän ohjaajani haastoi minua perehtymään oivaltavaan coachingiin ja hyödyntämään sitä ryhmätoiminnassa. Sain kokemusta ja opin paljon uutta ryhmän ohjaamisesta ja sen menetelmistä sekä hengellisen pienryhmätoiminnan sisällöistä.

Ajattelen, että toiminnan kohderyhmän osallisuutta olisi voinut pyrkiä vahvistamaan vielä enemmän koko prosessissa, sekä toiminnan suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa että toteutuksessa. Osanottajien aktiivista osallisuutta ja vastuullisuutta onnistuu lisäämään helpommin, kun siirrytään opinnäytetyövaiheesta normaaliin toimintaan. Opinnäytetyössä jouduin paljon pohtimaan ja tekemään kompromisseja sen suhteen, kuinka paljon otan ohjaajana vastuuta ja kuinka paljon osallistan ryhmän jäseniä toiminnan valmisteluun ja sisältöihin liittyen. Halusin koko kehittämishankkeen ajan toimia ammatillisesti ja perustellusti.

Seurakunnan pienryhmätoiminta on erinomainen nuorten aikuisten toiminnan toteuttamismuoto. Tämä näkökulma nousi esiin opinnäytetyöni teorialähtökohdissa ja sai vahvistusta toteutetun ryhmätoiminnan aikana sekä toiminnan lopuarvioinnissa ja palautteessa. On sanomattakin selvää, että pienessä alle kymmenen hengen ryhmässä kuulluksi ja kohdatuksi tuleminen mahdollistuvat isoa ryhmää tai ihmisjoukkoa paremmin. Myös keskinäinen yhteys toteutuu ja rakentuu syvemmillä tavalla, joka mahdollistaa keskinäinen luottamuksen syntymisen. Turvallinen ympäristö mahdollistaa avoimen vuorovaikutussuhteen, jossa myös kristinuskoon, Jumala-suhteeseen ja kristityn elämään liittyvien niin arkisten kuin syvällisten ja arkojenkin kysymysten jakaminen ja yhdessä pohtiminen toteutuvat luonnollisella tavalla. Nämä asiat toteutuivat hyvin ryhmätoiminnassa. Mielestäni seurakuntien tulisi mahdollistaa ja tukea eri ryhmille kohdennettua pienryhmätoimintaa. Opinnäytetyöni vahvisti tätä näkemystä.

Mielestäni erityisen hienoa kehittämishankkeessa oli, kun sain mahdollisuuden järjestää kristillisessä seurakuntakontekstissa hengellistä toimintaa, jonka kohderyhmä ja toteutusmuoto olivat itselleni mielekkäitä. Yhteistyö työelämän ohjaajaan oli suhteellisen tiivistä koko opinnäytetyöprosessin ajan, painottuen kevään hankeharjoittelussa ja yhä jatkuen viikoittaisena yhteydenpitona toteutusvaiheessa sekä palautteen pyytämisenä arviointivaiheessa. Koko opinnäytetyöprosessi oli sydäntäni lähellä ja sain siitä paljon itselleni, niin ammatillista kuin sosiaalista ja hengellistäkin pääomaa.

Työelämän yhteistyötahona toimiva helluntaiseurakunta hyötyi kehittämishankkeesta. Seurakunta sai tarvelähtöistä nuorille aikuisille miehille kohdennettua pienryhmätoimintaa, joka jatkui toimintamuotona vapaaehtoistyön voimin myös kehittämishankkeen jälkeen. Seurakunta voi jatkossa hyödyntää toteutunutta nuorten aikuisten miesten pienryhmätoiminnan mallia ja sen kautta saatua palautetta. Opinnäytetyöstä voivat hyötyä myös muut seurakunnan pienryhmätoiminnasta sekä nuorten aikuisten ja miesten toiminnasta kiinnostuneet tahot.

10.2 Toiminnan sovellettavuus evankelis-luterilaisen kirkon työssä

Suomen evankelis-luterilaisella kirkolla on iso haaste tavoittaa nuoria aikuisia, ja varsinkin miehiä. Siksi kirkossa on mielestäni kehitettävä kohdennettua nuorten aikuisten miesten toimintaa. Äijäsolun kaltainen toiminta voisi olla hyvä toimintamalli nuorten aikuisten miesten tavoittamisessa myös kirkon sisällä. Kokeilu-projektia ja siitä saatua palautetta voi mielestäni hyvin hyödyntää kirkossa toteutettavaan ja kehitettävään nuorten aikuisten ja miesten toimintaan.

Kirkossa toteutettavaan nuorten aikuisten miesten toimintaan soveltuisivat hyvin kokeiluprojektin teemat liittyen nuoreen aikuiseen miehuuteen, elämään ja uskoon. Teemat olivat perusluonteisia ja ”yleiskristillisiä”. Teemojen sisällöllisessä käsittelyssä ei huomatakseni ilmennyt opillisia ristiriitaisuuksia kristillisten kirkko- ja tunnustuskuntien välillä.

Sovellettaessa Äijäsolu -toimintaa kirkossa olisi sisältöjen käsittelyssä kuitenkin otettava huomioon, varsinkin keskustellessa Raamatunkohtien pohjalta, että kirkon sisällä Raamatun tulkinnassa on helluntailaisuutta enemmän painotuseroja ja poikkeavuutta. Tämä liittyy siihen millaiseksi Raamatun ilmoituksen arvovalta nähdään ja kuinka kirjaimellisesti Raamattua tulkitaan. Kirkon toiminnan piirissä tämä näkemysten moninaisuus tulee ottaa huomioon teemasisältöjä käsitellessä ja asioista keskustellessa. On tuotava esiin myös se, että asioista voidaan olla eri mieltä ja silti tulee kunnioittaa toinen toisiamme ja elää sovussa.

Sovellettaessa toimintaa kirkossa myös hengellisyyden toteuttamisessa tulisi ottaa huomioon toisenlainen toimintaympäristö. Tarkoitan tässä yhteydessä hengellisyyden toteuttamisella Raamatun lukemisen lisäksi rukouselämän harjoittamista. Äijäsolussa ryhmän jäseniä rohkaistiin osallistumaan vapaamuotoiseen rukoukseen. Tämä voi tuntua hyvin vieraalta, jos on aiemmin rukoillut valmiiksi kirjoitettuja tai ulkoa opittuja rukouksia, kuten Isä meidän ja Herran siunaus. On oltava hienovarainen eikä saa painostaa ketään senkaltaiseen hengellisyyden harjoittamiseen johon ei ole valmis. Tunneherkkyys sekä hienotunteisuus tämän suhteen on otettava huomioon erityisesti kirkon toiminnan piirissä.

Äijäsolu oli kohderyhmälähtöistä ja tarkoituksenmukaista nuorille aikuisille miehille suunnattua toimintaa. Voisin ajatella toteuttavani vastaavanlaisen projektin evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyönohjaajana, soveltaen sen sisältöä toimintaympäristöön sopivaksi edellä mainituilla tavoilla sekä ryhmäpalautteen pohjalta. Vastaava viiden–kuuden toteutuskerran kokonaisuus sopisi esimerkiksi nuorten aikuisten miesten pienryhmätoiminnan käynnistämiseksi seurakunnassa, opinnäytetyön kehittämishankkeen tavoin. Nuoret aikuiset miehet tarvitsevat omaa kohdennettua toimintaa seurakunnassa, ja Äijäsolu -kokeiluprojekti antaa mielestäni sen toteuttamiseen yhden käyttökelpoisen toimintamallin.

LÄHTEET

- Arasalo, Petteri; Kiiski, Lea; Kotisaari, Christina; Lindqvist, Jarkko; Rauma, Marjaana; Rautaniemi, Markus; Shehu, Hannakaisa; Ylenius, Petri; Viitanen, Pilvikki & Katto, Usko (toim.) 2010. Solunjohtajan käsikirja. Tampere: Tampereen Helluntaiseurakunta.
- Carlsson, Maria; Forssell, Christina 2012. Esimies ja coaching. Oivaltava coaching johtamisen työkaluna. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Courageous - Honor Begins At Home. USA 2011. Ohjaaja Alex Kendrick. Käsikirjoitus Alex & Stephen Kendrick. Tuottaja Stephen Kendrick. Sherwood Pictures Ministry Inc.
- Dunderfelt, Tony 1999. Elämänkaaripsykologia. Lapsen kasvusta yksilön henkiin kehtykseen. 9.–11. painos. Porvoo-Helsinki-Juva: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Eldredge, John 2003. Suomentanut Pekka Nieminen 2003. Villi ja vapaa. Keuruu: Aikamedia Oy. Englanninkielinen alkuperäisteos Eldredge, John 2001. Wild at Heart. Nashville Tennessee: Thomas Nelson Inc.
- Halme, Lasse 2006. Nuorten aikuisten haaste kirkolle – Johtopäätöksiä nuorten aikuisten projektista. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä ja Juha Petterson (toim.) Urbaani usko – Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 342–356.
- Halme, Lasse; Mikkola, Teija; Niemelä, Kati & Petterson, Juha 2006. Johdanto. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä ja Juha Petterson (toim.) Urbaani usko – Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 6–11.

- Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta – anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 58–80.
- Havaste, Paula 1998. Tarzan ja valkoisen miehen arvoitus. Tutkimus maskuliinisesta identiteetistä Edgar Rice Burroughsin Tarzan-sarjassa. Oulun yliopisto. Väitöskirja. Helsinki: Like Kustannus Oy.
- Jutila, Mikael 2013. Opinnäytetyöprosessin havaintopäiväkirja.
- Järvenpään Helluntaiseurakunta Saalem i.a. Helluntailiike. Viitattu 22.10.2013.
<http://jarvenpaansaalem.net/SRK/liike.html>
- Kanerva, Marjaana; Metsätähti-Nyberg, Sinikka; Pietilä, Tytti; Salakka, Paavo; Salmi, Tauno; Toivola, Heikki & Kurronen, Erkki (toim.) 1989. Mitäs nyt – pienryhmäohjaajan opas. Helsinki: Kristillinen opintokeskus SKSK-Kustannus Oy.
- Kanerva, Marjaana 2006. Seurakunnalliset pienryhmät ja hengellinen ohjaus. Teoksessa Heikki Kotila (toim.) Hengellisen ohjauksen kirja. Helsinki: Kirjapaja.
- Kiilakoski, Tomi 2007. Johdanto: Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Anu Gretschel & Tomi Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 77. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 8–20.
- Kopakkala, Aku 2005. Porukka, jengi, tiimi – Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Kosunen, Emilia 2006. Nuorten miesten mysteeri – Kirkosta eronneiden nuorten miesten spiritualiteetti. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä ja Juha Petterson (toim.) Urbaani usko – Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutki-

muskeskus, 263–277.

Kumpulainen, Kristiina; Krokfors, Leena; Lipponen, Lasse; Tissari, Varpu; Hilppö, Jaakko & Rajala, Antti 2010. Oppimisen Sillat – kohti osallistavia oppimisympäristöjä. CICERO Learning, Helsingin yliopisto.

Kärkkäinen, Veli-Matti 2005. Vapaakristillisuus, helluntailaisuus ja baptismi. Teoksessa Pekka Metso ja Esko Ryökäs (toim.) Kirkkotiedon kirja. Ekumeeninen johdatus kirkkojen oppiin ja elämään. Helsinki: Kirjapaja Oy, 285–326.

Mikkola, Teija 2006. Urbanin nuoren aikuisen arvot. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä ja Juha Petterson (toim.) Urbaani usko – Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 23–42.

Niemelä, Kati 2006. Nuorten aikuisten suhde kirkkoon. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä ja Juha Petterson (toim.) Urbaani usko – Nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 43–65.

Nuorisolaki 27.1.2006. Viitattu 4.5.2013.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

Porkka, Suvi-Tuuli 2009. Työnohjaamisen taito – Oppikirja vapaaehtoistyön työnohjaajalle. Helsinki: Suomen mielenterveysseura.

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Raamattu. Vanha testamentti – XI yleisen Kirkolliskokouksen vuonna 1933 käytäntöön ottama suomennos. Uusi testamentti XII – yleisen Kirkolliskokouksen vuonna 1938 käytäntöön ottama suomennos. Helsinki: Suomen Pipliaseura.

Relevant Bible Teaching 2013. Biblical Manhood – How the Bible Defines Masculinity. Viitattu 25.10.2013.

http://www.relevantbibleteaching.com/site/cpage.asp?cpage_id=140011264&sec_id=140001239

Saalem-seurakunta i.a. Oppi tiivistettynä. Viitattu 22.10.2013.

<http://www.omasaalem.fi/saalem-ennen-ja-nyt/oppi-tiivistettyna/>

Sauri, Pekka 1998. Hyvä mies. Porvoo – Helsinki – Juva: WSOY.

Sinkkonen, Jari 1990. Pienistä pojista kunnan miehiä. Helsinki: WSOY.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto i.a. Toiminta. Kasvatus.

Nuoret aikuiset. Viitattu 4.5.2013

<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content299A16>

Suomen Virtuaaliammattikorkeakoulu 2007. Ryhmätyötoidot. Viitattu 5.5.2013.

http://www2.amk.fi/mater/viestinta_ja_media/ryhmatyotaidot/ryhman_kaksoistavoite_12307.html

Terho, Toni 2006. Uskonnollisesti aktiiviset kirkon ulkopuolella – Helluntaiseurakunnan ja Kallion nuorten aikuisten vertailua. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä ja Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko – Nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 278–290.

Theis, Matthias; Kniessel, Werner & Brunner, Martin 2010. *Suomentanut Marianne Tenetz 2010. Palveleva Elämä*. Keuruu: Aikamedia Oy. Saksankielinen alkuperäisteos Matthias Theis, Werner Kniessel ja Martin Brunner 2007. *Entwicklung zum Dienst*. Zürich: Christliches Zentrum Buchegg.

Uskonnot Suomessa 2007. Helluntailaisuus. Viitattu 22.10.2013.

<http://www.uskonnot.fi/uskonnot/view.php?religionId=28>

Väänänen, Ella 1998. Pienryhmä elää ja toimii. Teoksessa Pekka Harne (toim.)
Yhteyden juhlaa – Pienryhmä etsii uutta. Suomen Lähetysseura, 7–
13.

Wager, Maaret 1998. Arvoituksellinen sukupuoli. Teoksessa Anja Riitta Lahikai-
nen & Anna-Maija Pirttilä-Backman (toim.) Sosiaalinen vuorovaiku-
tus. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava, 81–99.

LIITE 1. Lupakysely

Hei äijät!

Äijäsolussa kevät–kesän 2013 kuudella ryhmäkokouksella tulen ryhmän ohjaamisen ohella havainnoimaan, keräämään tietoa ja arvioimaan pienryhmätoimintaa. Lisäksi haluan tietää teidän ajatuksianne pienryhmätoiminnasta pyytämällä kirjallista ja suullista palautetta viimeisellä ryhmäkokouksella.

Sinun henkilötietosi tai tunnistettavuutesi eivät tule esiin opinnäytetyössäni. Valmis opinnäytetyö tullaan julkaisemaan myös sähköisessä tietokannassa.

Ystävällisin terveisin,

Mikael Jutila

Kaikkea minua koskevaa materiaalia (pienryhmäkeskustelut, kirjallinen ja suullinen palaute) saa käyttää Äijäsolu–opinnäytetyön aineistona.

Allekirjoitus_____

Nimenselvennys_____

Paikka ja päivämäärä_____

LIITE 2. Palautelomake ryhmäläisille

PALAUTELMAKE RYHMÄLÄISILLE

1. Mitkä asiat olivat mielestäsi hyviä pienryhmän toiminnassa?
2. Missä asioissa olisi mielestäsi kehitettävää?
3. Miltä sinusta tuntui olla osana ryhmää?
4. Kuinka koet ryhmässä keskinäisen yhteyden ja yhteisöllisyyden toteutuneen?

5. Mitä olet mieltä käsiteltyjen teemojen sopivuudesta juuri sinulle?

(1. Mies ja uskon yhteys, 2. Mies ja elämä auktoriteettien alla, 3. Mies, seksi ja sukupuolielämä, 4. Miehenä kasvu ja vastuu, 5. Jumalan mielen mukainen mies.)

6. Koetko pienryhmätoiminnan tukeneen kristillistä identiteettiäsi?

Jos kyllä, miten?

7. Koetko pienryhmätoiminnan tukeneen nuoren aikuisen miehen identiteettiäsi? Jos kyllä, miten?

8. Onko mielestäsi nuorten aikuisten miesten hengelliselle pienryhmätoiminnalle tarvetta seurakunnassa?

9. Mitä sinulle jäi päällimmäisenä mieleen pienryhmän toiminnasta?

Kiitos! ☺